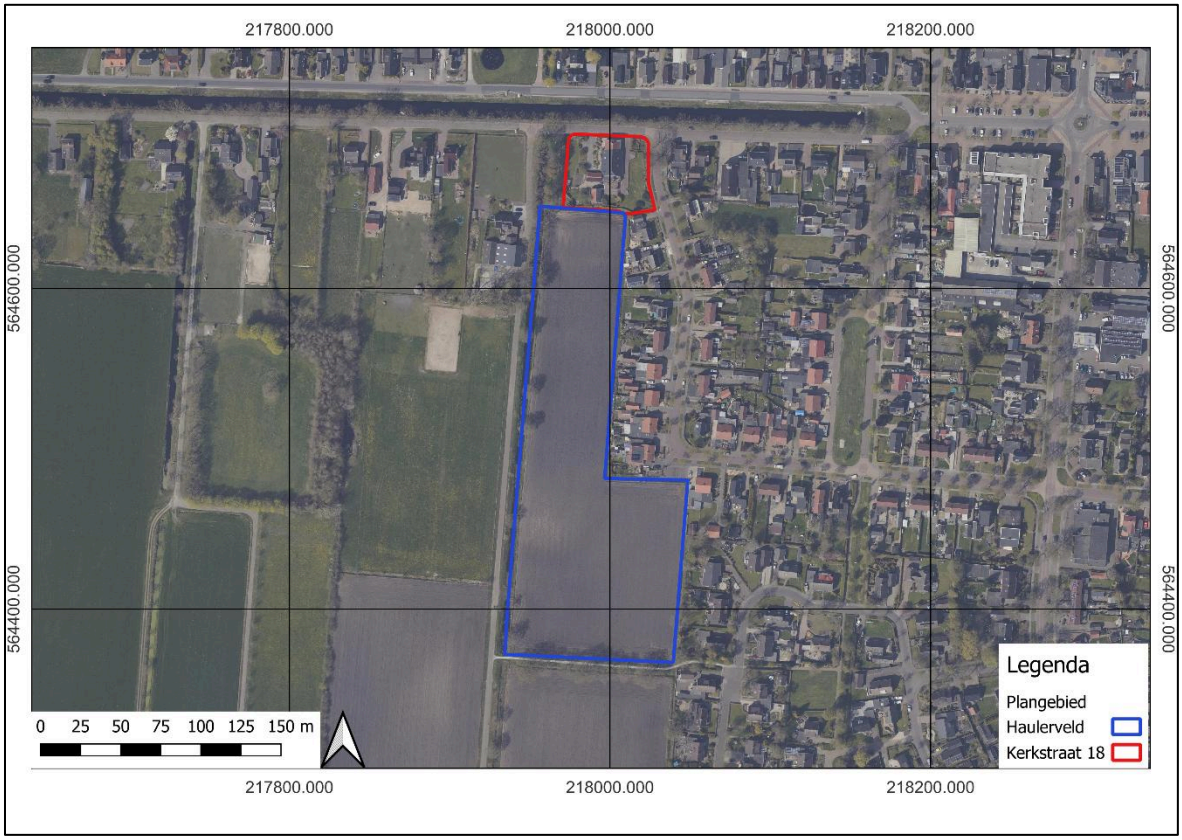
Bureauonderzoek en Karterend Booronderzoek Archeologie

Plangebied Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk, Gemeente Ooststellingwerf



Opdrachtgever
Buitenplans Projectontwikkeling BV
[redacted]

Projectnummer
255301

Kenmerk
DWS/ALM/HAMA/255301

Eindredactie/kwaliteitscontrole Paraaf
[redacted]

Datum
05-03-2026

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Colofon

Opdrachtgever	Buitenplans Projectontwikkeling BV
Project	Bureauonderzoek en Karterend Booronderzoek Plangebied Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk
Projectnummer	255301
Titel	Bureauonderzoek en Karterend Booronderzoek Plangebied Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk, Gemeente Ooststellingwerf
Datum en versie	05-03-2026, versie 2.2 (bureauonderzoek: definitief, booronderzoek: concept)
Auteurs	D. Woolschot-Verheij (senior KNA archeoloog), H. Pothof (archeoloog Ba) en E.E.A. van der Kuijl
Kwaliteitscontrole	Drs. E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog / senior KNA prospector)
Afbeelding voorzijde:	*Luchtfoto met het plangebied binnen het rode kader (pdok)*

Inhoud

Samenvatting 4
1. Inleiding 6
1.1 Inleiding en onderzoekskader 6
1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek 8
1.3 Werkwijze 8
1.4 Beleidskaders 9
1.5 Administratieve gegevens 13
2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel 15
2.1 Landschapsgenese 15
2.2 Historische ontwikkeling plangebied en haar directe omgeving 19
2.3 Archeologische waarden 21
2.4 Beknopte bureaustudie Kerkstraat 18 23
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel 25
3 Booronderzoek Kerkstraat 18 en Haulerveld 27
3.1 Werkwijze 27
3.2 Resultaten 27
4 Conclusie en aanbeveling 31
4.1 Conclusie bureauonderzoek 31
4.2 Conclusie booronderzoek Kerkstraat 18 en Haulerveld 31
4.3 Selectieadvies 32
4.4 Voorbehoud 32
Gebruikte literatuur 33
BIJLAGEN 35

Samenvatting

Hamaland Advies heeft in opdracht van Buitenplans Projectontwikkeling in het kader van de wijziging van het omgevingsplan een archeologisch bureauonderzoek en een karterend booronderzoek uitgevoerd voor het plangebied Haulerveld te Haulerwijk, gemeente Ooststellingwerf. In het plangebied zal een nieuwbouwwijk gerealiseerd worden. Het plangebied ligt ten zuiden van de Kerkstraat 18 en heeft een oppervlakte van circa 20.903 m². Later in het onderzoeksproces is op verzoek van de opdrachtgever besloten om ook de Kerkstraat 18 mee te nemen in dit archeologisch onderzoek. Dit is gedaan via een beknopte bureaustudie die in dit bureauonderzoek verwerkt is. Dit tweede plangebied heeft een oppervlakte van circa 2.433 $m^{2.}$ De verstoringsdiepte is vooralsnog onbekend, maar zal naar verwachting minimaal 80 cm-mv bedragen (vorstvrij funderen).

Op de FAMKE voor de periode Steentijd – Bronstijd heeft het Haulerveld de aanduidingen ‘quickscan’ (onderzoeksgrens 5.000 m²) en in de zuidwestelijke hoek ‘karterend onderzoek 1’ (onderzoeksgrens 500 m²). De advieskaart voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen laat zien dat er sprake is van een zone ‘geen onderzoek noodzakelijk’.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf (zie Afbeelding 12) is te zien dat nagenoeg het hele plangebied (zowel Kerkstraat 18 als Haulerveld) in een zone met een hoge archeologische verwachting gelegen is. Dit is voornamelijk gebaseerd op het feit dat het plangebied volledig in een gebied ligt waar de bodem van oorsprong bestaat uit laarpodzolgronden. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is voor een verstoring die groter is dan 500m2 en dieper gaat dan 40cm-mv. Een klein deel in de zuidoostelijke hoek van het plangebied heeft een middelhoge/lage verwachting waar archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is. De beoogde werkzaamheden overschrijden deze verstoringsgrenzen. Om deze reden is archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Conclusie bureauonderzoek

Haulerveld

In het plangebied is waarschijnlijk sprake van een veenkoloniale ontginningsvlakte in het noordelijk deel en grondmorenewelvingen bedekt met dekzand in het zuidelijk deel. Hierin kunnen laarpodzolgronden ontstaan zijn. Onderzoek uit de omgeving stelt vast dat er waarschijnlijk geen (rest)veen meer aanwezig is en dat de bovengrond geroerd is als gevolg van de veenontginningen en de daaropvolgende grondbewerkingen. De aanwezigheid van podzolgronden is wel vastgesteld. Dekzand kan voorkomen, maar kan ook ontbreken en dan is er onder de bouwvoor en/of het toemaakdek direct sprake van grondmoreneafzettingen in de vorm van keizand of -leem. Historisch kaartmateriaal toont aan dat tot in de 20ste eeuw sprake was van woeste gronden. Het noordelijk deel van het plangebied is eerder ontgonnen dan het zuidelijk deel; vanaf circa 1929 is het hele plangebied in gebruik als bouwland.

Kerkstraat 18
Op basis van de beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf is de archeologische verwachting hoog. Dit is echter wel enkel het geval indien de laarpodzolbodem nog intact zijn. Uit onderzoek in de omgeving blijkt dat verstoringen in deze lagen voorkomt. Om de verstoringsgraad te testen voor dit plangebied wordt geadviseerd om een booronderzoek uit te voeren.

Conclusie karterend booronderzoek Kerkstraat 18 en Haulerveld

In het plangebied is vanaf het maaiveld naar beneden sprake van een 20 tot 60 cm dikke subrecente bouwvoor (donkerbruin tot grijsbruin matig fijn siltig iets humeus zand). Hieronder bevinden zich in boring 1, 2, 3, 5, 8, 9 en 12 één of meerdere subrecente gevlekte ophooglagen van sterk wisselende samenstelling (zand vermengd met brokken veraard veen, leem en keizand) die als toemaakdek (ontstaan na ontginning) zijn geïnterpreteerd. In boring 12 komen in deze laag brokken moderne baksteen voor. In boring 1, 7, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28 en 30 komen onder de subrecente bouwvoor en de subrecente ophogingslagen sterk gevlekte menglagen voor waarbij afwisselend de A-, B- en/of C-horizont met elkaar vermengd zijn als gevolg van ontginning. De totale dikte van het antropogene pakket (subrecente bouwvoor tot en met de menglagen) varieert van 45 cm (boring 7) tot 80 cm (boring 12).

De natuurlijke ondergrond bestaat zowel in delen van het plangebied Kerkstraat 18 als in plangebied Haulerveld uit matig siltig, matig fijn geel dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Dit geldt voor boring 2, 3, 5, 8,10, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 28, 29 en 30. De top van het dekzand is aangetroffen op dieptes variërend tussen 30 cm-mv (boring 18) en 110 cm-mv (boring 27). In boring 1, 4, 6, 15, 16, 17, 21, 25 en 26 bestaat de top van de C-horizont uit zandige leem of leem (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top van de C-horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 17) en 75 cm-mv (boring 1). In boring 7, 9, 11, 13 bestaat de C-horizont uit matig grof tot grof zand met grindjes (keizand, Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top de C-horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 45 cm-mv (boring 7) tot 90 cm-mv (boring 9).

In boring 2, 3, 4, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 21,24, 27 en 29 is een deels afgetopte, dan wel intacte B-horizont (laarpodzol) aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 11, 14 en 21) tot 75 cm-mv (boring 9). In boring 14 en boring 15 is boven de B-horizont nog een intacte E horizont van lichtgrijs/grijs iets gevlekt fijn zand aangetroffen op respectievelijk 15 cm-mv en 30 cm-mv.

In boring 3, 4, 6, 7 en 23 is een dunne laag zwart veraard veen van 10 tot 20 cm onder de bouwvoor en/of het toemaakdek aangetroffen

Selectieadvies

Op basis van de verstoorde bodems en het ontbreken van relevante archeologische indicatoren zoals bewerkt vuursteen, fragmenten (handgevormd) aardewerk en houtskoolfragmenten e.d. en het ontbreken van archeologische ‘vuile’ lagen in de boringen met een intacte (podzol)bodem wordt de kans dat in het plangebied intacte en behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn laag ingeschat. Wij adviseren derhalve om de beide plangebieden vrij te geven voor de ontwikkeling.

Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Wij wijzen erop dat het selectiebesluit van het bevoegd gezag af kan wijken van het selectieadvies van Hamaland Advies.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (Erfgoedwet 1-7-2016, art. 5.10 en 5.11) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister*”. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijke ambtenaar van de gemeente Ooststellingwerf.

1. Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van Buitenplans Projectontwikkeling in het kader van de wijziging van het omgevingsplan een archeologisch bureauonderzoek en een karterend booronderzoek uitgevoerd voor het plangebied Haulerveld te Haulerwijk, gemeente Ooststellingwerf. In het plangebied zal een nieuwbouwwijk gerealiseerd worden. Het plangebied ligt ten zuiden van de Kerkstraat 18 en heeft een oppervlakte van circa 20.903 m². Later in het onderzoeksproces is besloten om de Kerkstraat 18 mee te nemen in dit archeologisch onderzoek. Dit is gedaan via een beknopte bureaustudie dat in het bureauonderzoek verwerkt is. Dit tweede plangebied heeft een oppervlakte van circa 2.433 $m^{2.}$ De verstoringsdiepte is vooralsnog onbekend maar zal naar verwachting minimaal 80 cm-mv bedragen (vorstvrij funderen).

Op de FAMKE voor de periode Steentijd – Bronstijd heeft het Haulerveld de aanduidingen ‘quickscan’ (onderzoeksgrens 5.000 m²) en in de zuidwestelijke hoek ‘karterend onderzoek 1’ (onderzoeksgrens 500 m²). De advieskaart voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen laat zien dat er sprake is van een zone ‘geen onderzoek noodzakelijk’.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf (zie Afbeelding 12) is te zien dat nagenoeg het hele plangebied (zowel Kerkstraat 18 als Haulerveld) in een zone met een hoge archeologische verwachting gelegen is. Dit is voornamelijk gebaseerd op het feit dat het plangebied volledig in een gebied ligt waar de bodem van oorsprong bestaat uit laarpodzolgronden. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is voor een verstoring die groter is dan 500m2 en dieper gaat dan 40cm-mv. Een klein deel in de zuidoostelijke hoek van het plangebied heeft een middelhoge/lage verwachting waar archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is.

De eerder beschreven ingrepen in het plangebied overschrijden zowel de norm van het verstoringsoppervlak als de verstoringsdiepte. Archeologisch onderzoek is daarmee noodzakelijk. Het KNA conforme bureauonderzoek is uitgevoerd door Hamaland Advies. Het bevoegd gezag, de gemeente Ooststellingwerf en diens archeologisch adviseur (Steunpunt Monumentenzorg Fryslân), hebben de rapportage op 03-07-2025 getoetst. De opmerkingen zijn verwerkt in deze definitieve rapportage van het bureauonderzoek.

De resultaten van het karterend booronderzoek moeten nog getoetst worden door het bevoegd gezag.



Afbeelding 1: Topografische kaart met het plangebied binnen het blauwe en rode kader (Opentopo)

1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:
- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn?

Vanwege de ligging nabij een beekdal geldt tevens de vraag:
- Is in het plangebied sprake van beekdalafzettingen? Indien dit het geval is, is (eventueel) verder archeologisch onderzoek maatwerk onder meer afhankelijk van de aard en de omvang van de voorziene bodemingrepen en de praktische (on)mogelijkheid om daarbij archeologische waarnemingen te kunnen doen.

Het antwoord op deze vragen zal worden verwerkt in een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied, waarbij de volgende vraag wordt beantwoord:
- Is aanvullend onderzoek noodzakelijk?

1.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002 Bureauonderzoek KNA, versie 4.2) en de BRL SIKB 4002 en bestaat uit de volgende onderdelen:
1. afbakenen Plan- en plangebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LS01);
2. beschrijving van het huidig gebruik (KNA LSO2);
3. beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen (KNA LSO3);
4. beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijke kenmerken (KNA LSO4);
5. het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5);
6. het opstellen van een standaardrapport (KNA LS06).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het onderzoek zijn ontleend aan:
- Archis3, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland;
- geomorfologisch, geologisch, bodemkundig, topografisch en historisch kaartmateriaal;
- archeologische beleidskaart gemeente Ooststellingwerf
- www.famke.nl (provinciale beleidsadvieskaart);
- Relevante archeologische rapporten en publicaties.

Zie voor de specificatie van deze bronnen de voetnoten in de tekst, de literatuurlijst voor rapporten en geraadpleegde websites.

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

In 1992 werd in Valletta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De nieuwe wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, aanpassingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten en met de invoering van de Wabo (2010). Met de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaalt'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van een getrapt systeem van onderzoek. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO-O).

Een gedeelte van de Monumentenwet 1988 is in 2016 opgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet harmoniseert bestaande wet- en regelgeving, schrapt overbodige regels en legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed zoveel mogelijk bij het erfgoedveld zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, eigenaren en overheden. Een ander deel is opgaan in de Omgevingswet, welke op 1 januari 2024 in werking is getreden. De vuistregel voor de verdeling tussen de Erfgoedwet en de Omgevingswet is dat roerend cultureel erfgoed en de aanwijzing van rijksmonumenten in de Erfgoedwet staan, terwijl de aanwijzing van ruimtelijk cultureel erfgoed (stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen) en de omgang met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet staan. De Erfgoedwet en Omgevingswet maken zo samen een integrale bescherming van het cultureel erfgoed mogelijk.

Om de koppeling met de ruimtelijke ordening te maken, worden de verwachtingen van archeologische beleidskaarten (al dan niet aangevuld of gewijzigd door recenter archeologisch onderzoek) juridisch planologisch ingebed, zowel op provinciaal niveau in projectbesluiten, alsook op gemeentelijk niveau in omgevingsplannen. Met het inwerking treden van de Omgevingswet verkreeg iedere gemeente direct een omgevingsplan van rechtswege, dat bestaat uit een tijdelijk en een nieuw deel. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit (ruimtelijke) regels uit verschillende vervallen instrumenten, zoals bestemmingsplannen en rijksregels over activiteiten (aangeduid als de bruidsschat). Het nieuwe deel van het omgevingsplan is eerst nog leeg, met uitzondering van eventuele voorbereidingsbesluiten op basis van het overgangsrecht. De regels in het nieuwe deel komen deels tot stand door bestaande regels uit het tijdelijk deel om te zetten naar het nieuwe deel. Daarnaast neemt de gemeente in het nieuwe deel nieuwe regels op voor ruimtelijke ontwikkelingen en beleid. Het wijzigingen/vaststellen van het nieuwe deel van het omgevingsplan kan ook thematisch gebeuren. Deze overgangsfase duurt tot eind 2031.[1]

[1] Iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/omgevingsplan-rechtswege.

Provinciaal Beleid

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Omgevingsvisie De Romte Diele en de Omgevingsverordening Provincie Fryslân. Het provinciaal beleid is vastgelegd in de structuurvisie Grutsk op 'e Romte (2014).[2] Provinciale Staten van Fryslân hebben in maart 2014 de structuurvisie voor de provincie Fryslân vastgesteld. Tevens zijn de belangrijke thema's rondom archeologie opgenomen in het beleidsplan Nij Poadium; Kunst, Cultuur, Taal & Onderwijs en Erfgoed in de provincie Fryslân.[3] Dit beleidsplan is van kracht vanaf 2021 tot 2024. De nieuwe doelen staan hieronder uitgelegd:

- Behouden en zichtbaar maken van archeologische waarden.
- Kwetsbare archeologische waarden beschermen met het zoveel mogelijk voorkomen van onnodig onderzoek.
- Het benutten van kansen voor het betrekken van archeologische waarden in nieuwe ontwikkelingen.
- Het vergroten van het draagvlak voor het beschermen van archeologische waarden door middel van publieksactiviteiten.

De provincie Fryslân wil dit bereiken door:

- Het door ontwikkelen en verbeteren van de zichtbaarheid van de beleidsadvieskaart FAMKE samen met gemeenten en op thema's samen met kennisinstellingen. Deze thema's zijn onder meer pingo's, veenontginningen, historische boerderijplaatsen, maritiem erfgoed en de sluipende aantasting van terpen met aandacht voor publieksbereik zoals open dagen bij opgravingen.
- Het doorwerken van de FAMKE in eigen projecten.
- Het uitvoeren van het terpenproject.
- Het in stand houden en stimuleren van de publieksfunctie van het Noordelijk Archeologisch Depot Nuis.
- Het advies geven door middel van de erfgoedwet over het aanwijzen van archeologische monumenten.
- De zichtbaarheid van de archeologie in Fryslân verbeteren door de ondersteuning van elf archeologische steunpunten.
- Het verwerken van archeologische vondstmeldingen.

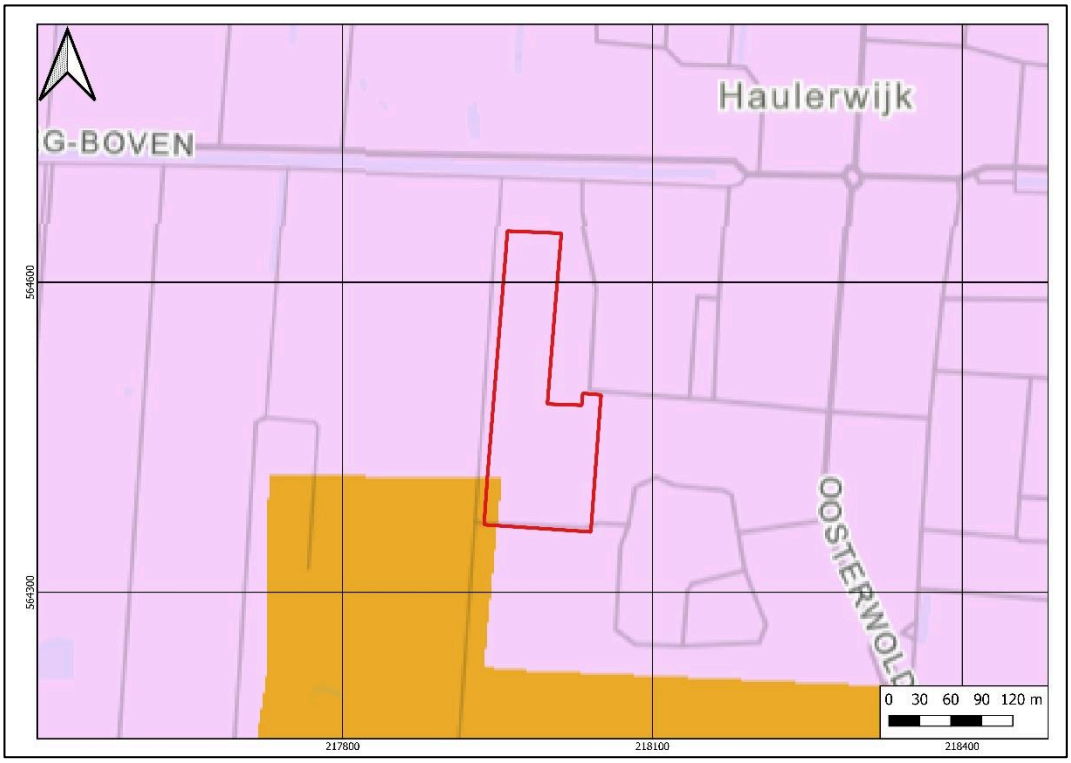
Om reden van inzicht in een betere bescherming van het bodemarchief ten behoeve van een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief, heeft de provincie het initiatief genomen om, zoveel mogelijk in samenwerking met het rijk en de gemeenten, het bodemarchief zo goed mogelijk in kaart te brengen. Dit gebeurt op de FAMKE[4]: Friese Archeologische Monumentenkaart Extra. De FAMKE is in de eerste plaats gebaseerd op twee bestaande landelijke kaarten: de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW). Daarnaast houdt de FAMKE rekening met de kans dat de mogelijk aanwezige archeologische resten verstoord zijn en met de omvang van de bodemingreep. Dit alles bij elkaar is vertaald in provinciedekkende kaarten die aangeven hoe er het beste met het bodemarchief kan worden omgegaan. De FAMKE bestaat uit twee advieskaarten, één voor de periode steentijd - bronstijd (300.000 - 800 v Chr.), en één voor de periode ijzertijd - middeleeuwen (800 v Chr. – 1.500 n Chr.).

Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) voor de periode IJzertijd – Middeleeuwen, liggen beide deelgebieden in een zone die wordt gecategoriseerd als 'karterend onderzoek 3 (middeleeuwen). Op dezelfde kaart maar dan voor de periode Steentijd – Bronstijd ligt deelgebied 1 in de zone 'karterend onderzoek 1 (steentijd)' en deelgebied 2 in de zone 'quickscan'.

[2] *Provincie Fryslân, 2014.*
[3] *https://www.fryslan.frl/ruimtelijkekwaliteit*
4 *http://www.fryslan.frl/famke*

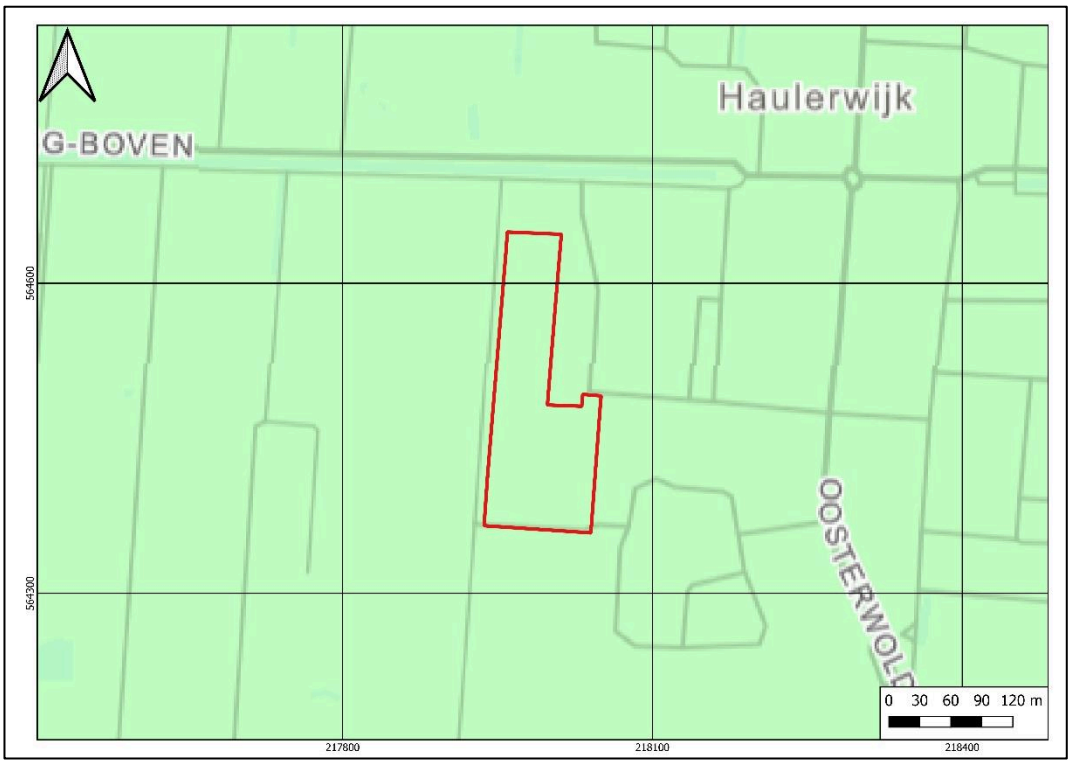
Gemeentelijk beleid

Uiterlijk eind 2031 wordt het archeologische beleid ondergebracht in het Omgevingsplan zoals voorzien in de nieuwe Omgevingswet die per 01-01-2024 van kracht is gegaan. De gemeente Ooststellingwerf beschikt nog niet over een definitief Omgevingsplan zoals voorzien in de Omgevingswet. Tot die tijd worden alle bestemmingsplannen samengebracht in een tijdelijk omgevingsplan, een zogenaamd 'omgevingsplan-van-rechtswege'.[5] De beleidsadvieskaart is verdeeld over twee perioden; een voor de periode Steentijd – Bronstijd en een kaart voor de periode IJzertijd en later. Deze kaarten zullen daarom worden gebruikt als toetsingskader voor de archeologische verwachting. Op de advieskaart voor de periode Steentijd – Bronstijd (zie Afbeelding 2) heeft het plangebied de aanduidingen 'quickscan' (onderzoeksgrens 5.000 m²) en in de zuidwestelijke hoek 'karterend onderzoek 1' (onderzoeksgrens 500 m²). De advieskaart voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen (zie Afbeelding 3) laat zien dat er sprake is van een zone 'geen onderzoek noodzakelijk'.



Afbeelding 2: Uitsnede uit de FAMKE Steentijd-Bronstijd met het plangebied Hauleveld binnen het rode kader (https://fryslan.maps.arcgis.com)

5 Informatiepunt Leefomgeving 2024



Afbeelding 3: Uitsnede uit de FAMKE IJzertijd-Middeleeuwen met het plangebied Haulerveld binnen het rode kader (https://fryslan.maps.arcgis.com)

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Opdrachtgever	Gorissen Ruimtelijk advies		
Uitvoerder, Beheer en plaats documentatie	Plangebied Haulerveld & Kerkstraat 18		
Bevoegd gezag	Gemeente Ooststellingwerf		
Toetser namens het bevoegd gezag	Steunpunt Monumentenzorg Fryslân; mw. J. van Leeuwen en/of mw. M. Honshorst		
Provincie, Gemeente, Plaats	Friesland, Ooststellingwerf, Haulerwijk		
Adres en Toponiem	Haulerveld & Kerkstraat 18		
x, y coördinaten[6]			
RD– coördinaten Kerkstraat 18	Plangebied		
NW	217976	564696	
NO	218023	564693	
ZO	218028	564649	
ZW	217971	564650	
RD– coördinaten Haulerveld	Plangebied		RD– coördinaten Haulerveld
NW	217956	564651	NW
NO	218008	564647	NO
ZO	218039	564367	ZO
ZW	217934	564372	ZW
Hoogte	6,57 m+NAP		
Kadastrale gegevens	Gemeente Donkerbroek, sectie K		
Onderzoekmeldingsnr.	5793772001		
Oppervlakte plangebied	Kerkstraat 18: 2.433 m2 Haulerveld: 20.903 m2 Totaal: 23.336 m2		
Huidig grondgebruik	Bebouwing, verharding, Akkerland (afwisselend snijmaïs of raaigras)		
Toekomstig grondgebruik	Woonwijk		
Geomorfologie	2M91iL Relatief laaggelegen veenkoloniale ontginningsvlakte met veenkoloniaal ontginningsdek		

[6] *Archis3*

	3L11dG Grondmorenewelvingen, bedekt of opgevuld met dekzand, zwak tot matig golvend
Bodemtype	cHn21 Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand Hn21 Veldpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
Grondwatertrap	VI GHG 40-80 cm-mv GLG >120 cm-mv Vb GHG 25-40 cm-mv GLG >120 cm-mv
Geologie	Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten (DR1) (keileem, deels gestuwd en/of meegestuwd met oudere afzettingen) Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (BX4) (dekzand en overige periglaciale afzettingen)
Periode	Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

2.1 Landschapsgenese

Geologie

De oppervlakte afzettingen in het onderzoeksgebied zijn ontstaan in de laatste ijstijden, het Saalien en het Weichselien. Gedurende het Saalien werd landijs vanuit het noorden opgestuwd in zuidelijke richting. Hierbij werden diepe dalen uitgeschuurd en is zowel op de hoogten als in de dalen keileem en/of fluvioglaciaal zand afgezet. Ook werden stuwallen opgeworpen. Tijdens de Weichsel-ijstijd heeft het ijs ons land niet bereikt. Een dergelijk koud klimaat is zeer droog. Hierdoor ontstonden sneeuw- , zand- en stofstormen. Het uitgestoven zand werd weer afgezet als een zanddek van vrij uniforme samenstelling. Als gevolg van de stijging van de zeespiegel in de relatief warmere periode die volgde, stagneerde de zoetwaterafvoer en ontstonden er vanaf het Mesolithicum grote veengebieden.

De Formatie van Boxtel is een jonge geologische Formatie uit het Midden- en Laat-Pleistoceen en het Vroeg-Holoceen (ongeveer vanaf 600.000 jaar oud). Het Laagpakket van Wierden bestaat uit dekzand, eolisch fijn tot matig grof zand uit de laatste glaciale periode, het Weichselien (van ongeveer 116.000 tot 11.000 jaar geleden).

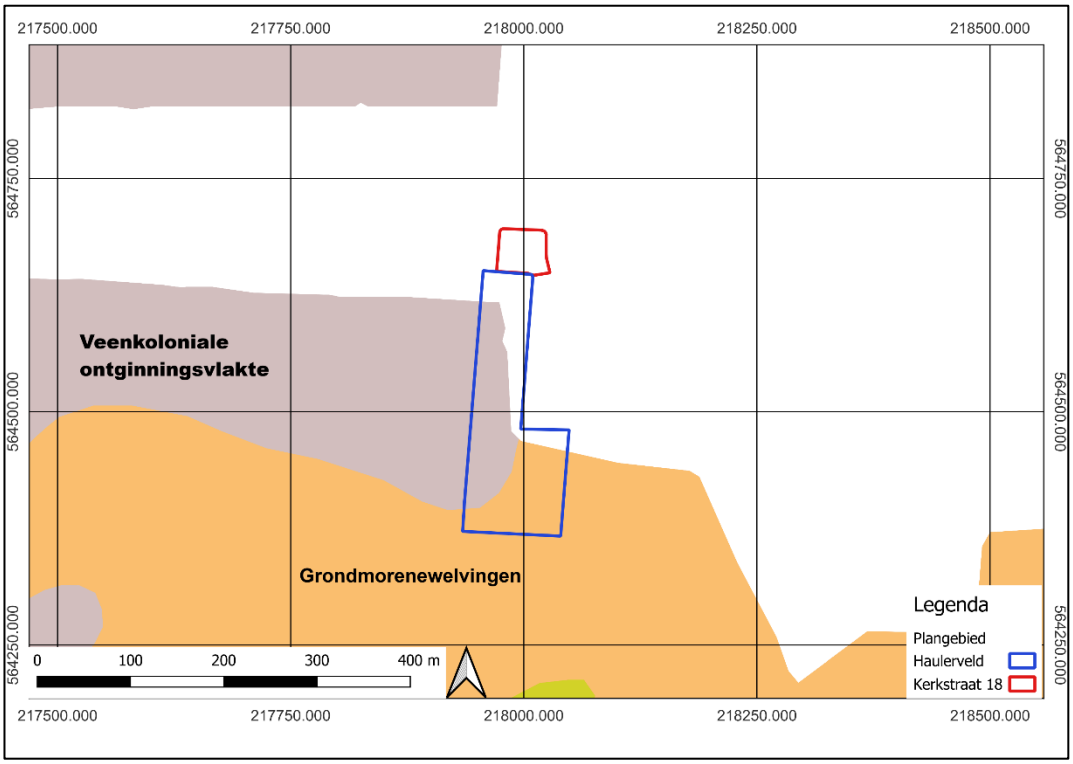
Aan het begin van het Holoceen werd het warmer en steeg de zeespiegel door het smelten van ijskappen na de laatste ijstijd. Dit zorgde voor een hogere grondwaterstand en de vorming van moerassen en drassige gebieden. In deze natte omstandigheden ontstonden uitgestrekte veengebieden. Door de eeuwen heen werd steeds meer organisch materiaal afgezet, waardoor een dikke veenlaag ontstond. Deze veenafzettingen die zijn ontstaan tijdens het Holoceen worden gerekend tot de Formatie van Nieuwkoop. Dit veen komt vooral voor in West-, Noord- en Zuidwest-Nederland en ligt vaak op oudere afzettingen, zoals de Formatie van Boxtel (Laat-Pleistoceen zand en dekzanden). Op de geologische kaart zijn deelgebied 1 en 2 gekarteerd als de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten (keileem). Daarnaast zijn de noordelijke delen van de deelgebieden gekarteerd als de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (dekzand).

Geomorfologie

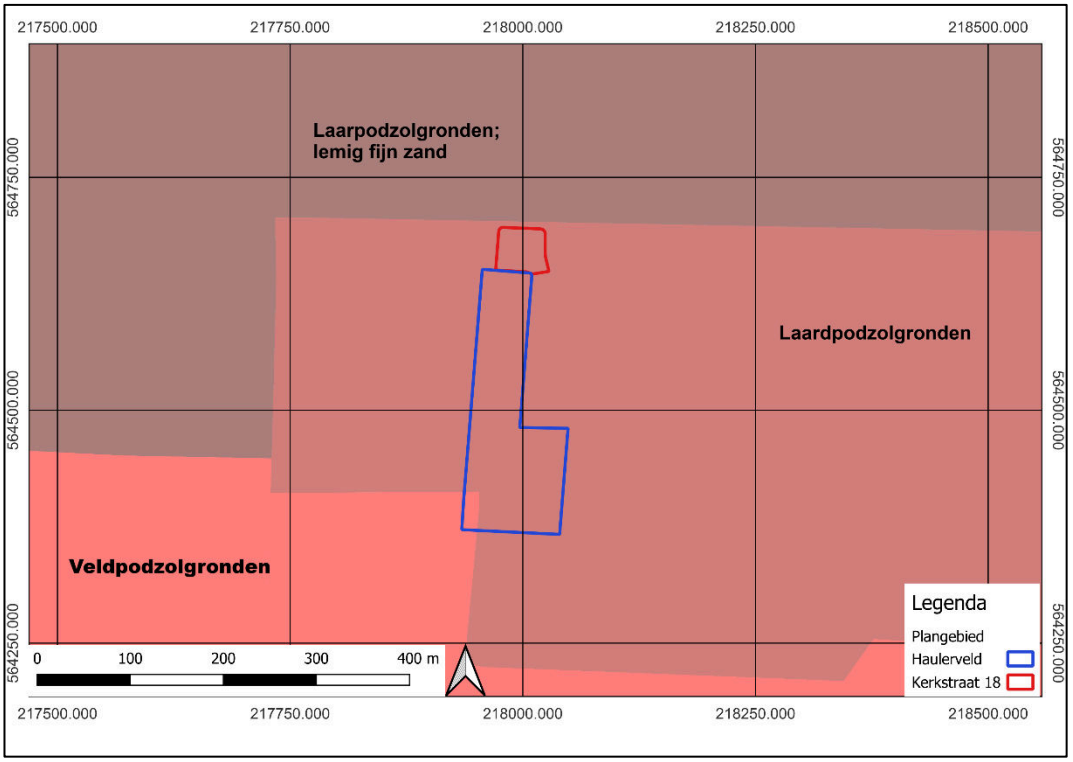
De geomorfologische kaart (zie Afbeelding 4) is in het noordelijk deel van het plangebied Haulerveld sprake van een relatief laaggelegen veenkoloniale ontginningsvlakte met veenkoloniaal ontginningsdek (2M91iL). In het zuidelijk deel zijn zwak tot matig golvende grondmorenewelvingen, bedekt of opgevuld met dekzand (3L11dG) aanwezig.

Bodem

De bodemkaart (zie Afbeelding 5) is met uitzondering van de zuidwestelijke hoek sprake van laarpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand (cHn21). In de zuidwestelijke hoek zijn veldpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21) gekarteerd.



Afbeelding 4: Uitsnede uit de geomorfologische kaart (Archis3)



Afbeelding 5: Uitsnede uit de bodemkaart (Archis3)

Grondwater

Waterverzadiging is één van de belangrijkste factoren voor de conservering van archeologisch materiaal in de bodem. Water is van cruciaal belang omdat het zuurstof uitsluit, waardoor bepaalde degradatieprocessen, zoals roesten of mineralisatie, niet plaatsvinden. Ook voor de herkenbaarheid van grondsporen is de invloed van de waterhuishouding groot.[7] De huidige grondwaterstand speelt om deze reden een belangrijke rol voor de conservering van archeologische resten. Het grondwaterspiegel-dieptemodel bestaat uit een aantal grondwater karakteristieken die samen de langjarig gemiddelde fluctuatie dieptes van de grondwaterspiegel weergeven.[8] Deze statistieken zijn de gemiddelde kleinste grondwaterspiegel diepte (GHG), de gemiddelde grootste grondwaterspiegel diepte (GLG), en de daarvan afgeleide grondwatertrap (Gt).

In het plangebied komen twee grondwatertrappen voor, namelijk VI en Vb. Bij trap VI is de GHG 40-80 cm-mv en de GLG meer dan 120 cm-mv. Trap Vb staat voor een GHG van 25-40 cm-mv en een GLG van meer dan 120 cm-mv.

Hoogte

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (zie Afbeelding 6) heeft het plangebied een maaiveldhoogte van ongeveer 6,57 m+NAP. Er is binnen het plangebied weinig sprake van reliëf. De bebouwing van Haulerwijk ligt iets hoger, en verder zuidelijk zijn kleine kopjes/ruggen in het landschap zichtbaar; mogelijk gaat het hier om dekzandruggen of de welvingen in het grondmorenelandschap (al dan niet bedekt met dekzand).



Afbeelding 6: Uitsnede uit de hoogtekaart met het plangebied in het rode kader (AHN4 DTM)

7 Willemse 2021.
8 https://www.dinoloket.nl/bro-model-grondwaterspiegeldiepte

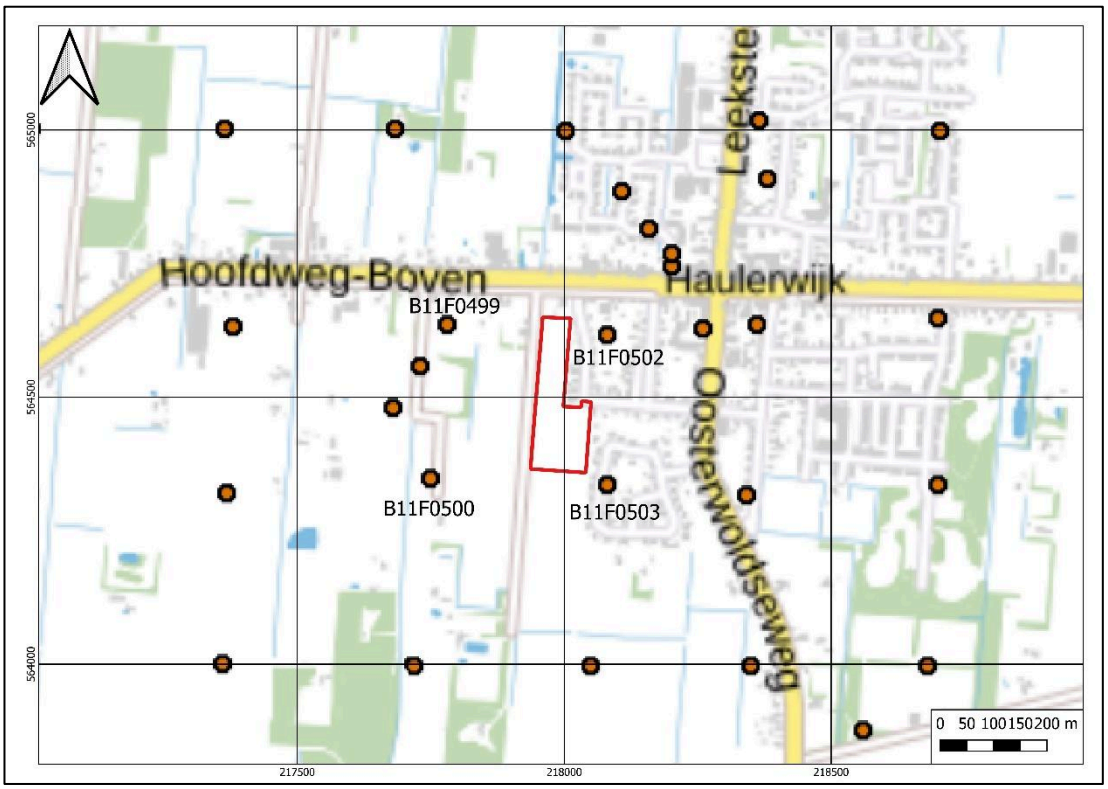
Milieu- en geotechnische gegevens

Het project bevindt zich nog in de ontwerpfase daarom zijn er nog geen actuele milieutechnische- en geotechnische rapporten voorhanden bij de opdrachtgever. Het Bodemloket[9] was ten tijde van het opstellen van deze rapportage niet beschikbaar. De Bodematlas Fryslân[10] heeft voor het plangebied geen meldingen opgeleverd.

In het Dinoloket (zie Afbeelding 7)[11] staan in de nabijheid de volgende boringen geregistreerd:

- Boring B11F0502, 165 meter noordoost: tot 70 cm-mv antropogeen omgewerkte grond, bestaande uit matig humeus zand. Dit gaat over in matig fijn, grindig zand waarvan de basis op 100 cm-mv ligt. Dit betreft dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Onder het dekzand komt tot 250 cm-mv leem van de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten voor. De basis van het boorprofiel (einde boring 300 cm-mv) bestaat uit matig fijn zand van de Formatie van Drachten.
- Boring B11F0503, 165 meter zuidoost: tot 80 cm-mv dekzand van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. Dit pakket bestaat tot 40 cm-mv uit matig humeus zand. Daaronder is tot 70 cm-mv sprake van matig fijn, zwak grindig zand. De basis van dit Laagpakket bestaat uit zeer fijn, zwak grindig zand. Onder het dekzand komt tot 160 cm-mv leem voor. Dit gaat over in een pakket matig fijn zand, dat tot 240 cm-mv aanwezig is. Onder het zand komt tot het einde van de boring op 300 cm-mv wederom leem voor. Al deze afzettingen zijn als Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten geclassificeerd.
- Boring B11F0500, 275 meter ten zuidwesten: tot 50 cm-mv matig humeus zand, aangeduid als antropogeen omgewerkte grond. Hieronder komt matig fijn zand voor, waarvan de onderste 20 centimeter ook grindig is. Dit pakket, waarvan de basis op 80 cm-mv ligt, is ingedeeld in de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. De rest van de boring (einde op 280 cm-mv) bestaat uit leem van de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten.
- Boring B11F0499, 260 meter noordwest: tot 50 cm-mv matig humeus zand, aangeduid als antropogeen omgewerkte grond. Hieronder komt matig fijn zand voor, waarvan de onderste 20 centimeter ook grindig is. Dit pakket, waarvan de basis op 80 cm-mv ligt, is ingedeeld in de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. Hieronder is tot 200 cm-mv sprake van leem van de Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten. Tussen 200 en 230 cm-mv komt zeer fijn zand voor, dat overgaat in matig fijn zand. Dit komt tot het einde van de boring op 240 cm-mv voor. Alle afzettingen onder de leem behoren tot de Formatie van Drachten.

[9] *www.bodemloket.nl*
[10] *https://fryslan.maps.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=913ffee88faa4978b65b0fdbd07a4177&extent=120990,533762,221778,617075,28992*
[11] *https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens*



Afbeelding 7: Uitsnede uit de kaart met ondergrondse gegevens met het plangebied in het rode kader (Dinoloket)

2.2 Historische ontwikkeling plangebied en haar directe omgeving

Haulerwijk[12]

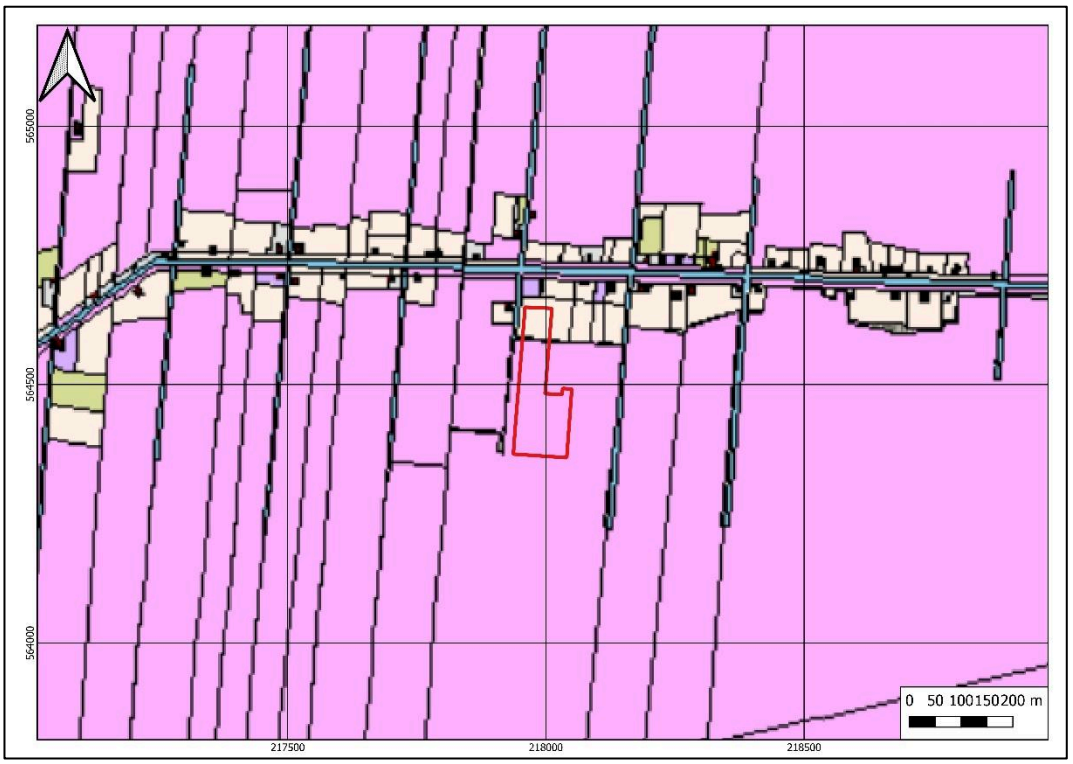
Haulerwijk is een typisch veenkoloniedorp, van relatief oude ouderdom. Het is gelegen langs de Compagnonsvaart, de Haulerwijkstervaart en de Kromme Elleboogvaart. In 1756 werd de vaart gegraven, en hoewel er al gedurende langere tijd in het hoogveen gewerkt werd, werd het dorp in 1788 nog niet genoemd. Rond 1849 is Haulerwijk in volledige lengte ontwikkeld.

Informatie historische kaarten (Haulerveld)

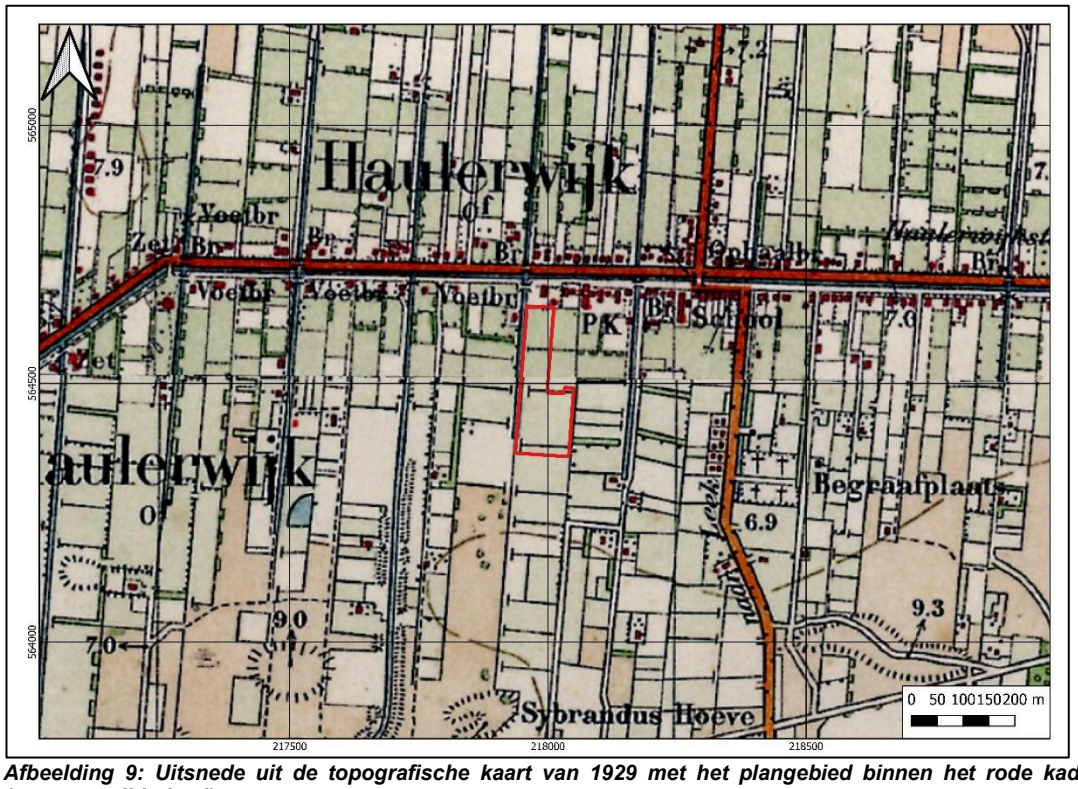
Op de kaart van Ooststellingwerf van Schotanus uit 1718 (niet afgebeeld) ligt het plangebied in een hoogveengebied. In dit gebied liggen meerdere vennen; op enige afstand ten zuiden van het plangebied was dit de Valkeniers Hutte.

Op de Kadastrale kaart uit 1829 (zie Afbeelding 8) ligt het noordelijk deel van het plangebied binnen perceel 796, dat in gebruik is als bouwland. De rest van het plangebied ligt binnen perceel 655c, wat hoogveen betreft. Op de kaart van 1929 (zie Afbeelding 9) is hier verandering in gekomen; het veen binnen het zuidelijk deel van het perceel is ontgonnen en er is nu sprake van bouwland in het gehele plangebied. Vanaf de kaart van 1962 (zie Afbeelding 10) wordt de wijk ten oosten van het plangebied aangelegd. De situatie op de kaart van 1994 (zie Afbeelding 11) is overeenkomstig met de huidige situatie, zowel binnen als buiten het plangebied.

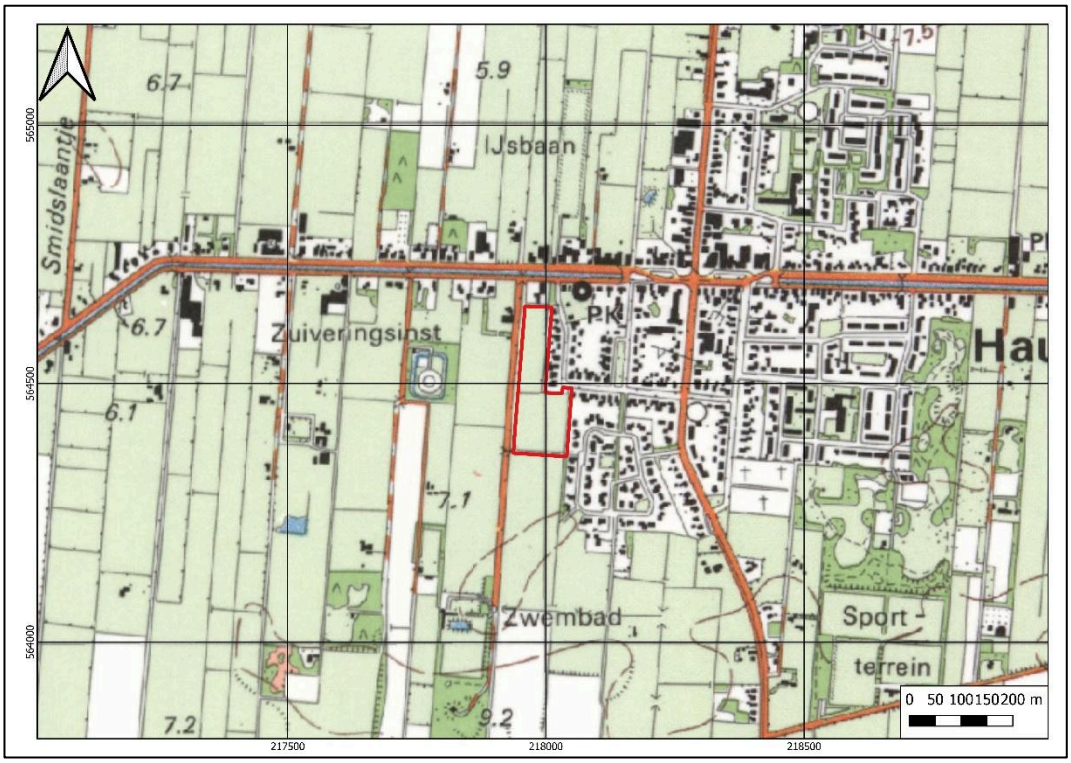
[12] *https://www.frieslandwonderland.nl/friesland/plaats/boijl en https://etymologiebank.nl*



Afbeelding 8: Uitsnede van de Kadastrale kaart met het plangebied in het rode kader (HisGis Fryslân). Beige: bouwland, paars: hoogveen



Afbeelding 9: Uitsnede uit de topografische kaart van 1929 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl)



Afbeelding 10: Uitsnede uit de topografische kaart van 1994 met het plangebied binnen het rode kader (www.topotijdreis.nl)

Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog heeft noemenswaardige gevolgen gehad voor het plangebied. Het ligt op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed[13] in een algemene, bijna geheel Nederland omvattende zone, waar resten kunnen worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen. In het Verliesregister staat voor Haulerwijk één crash vermeld (T4724).[14] Een B-17 Flying Fortress is in de lucht geëxplodeerd en is ten zuiden van Haulerwijk gecrasht.

2.3 Archeologische waarden

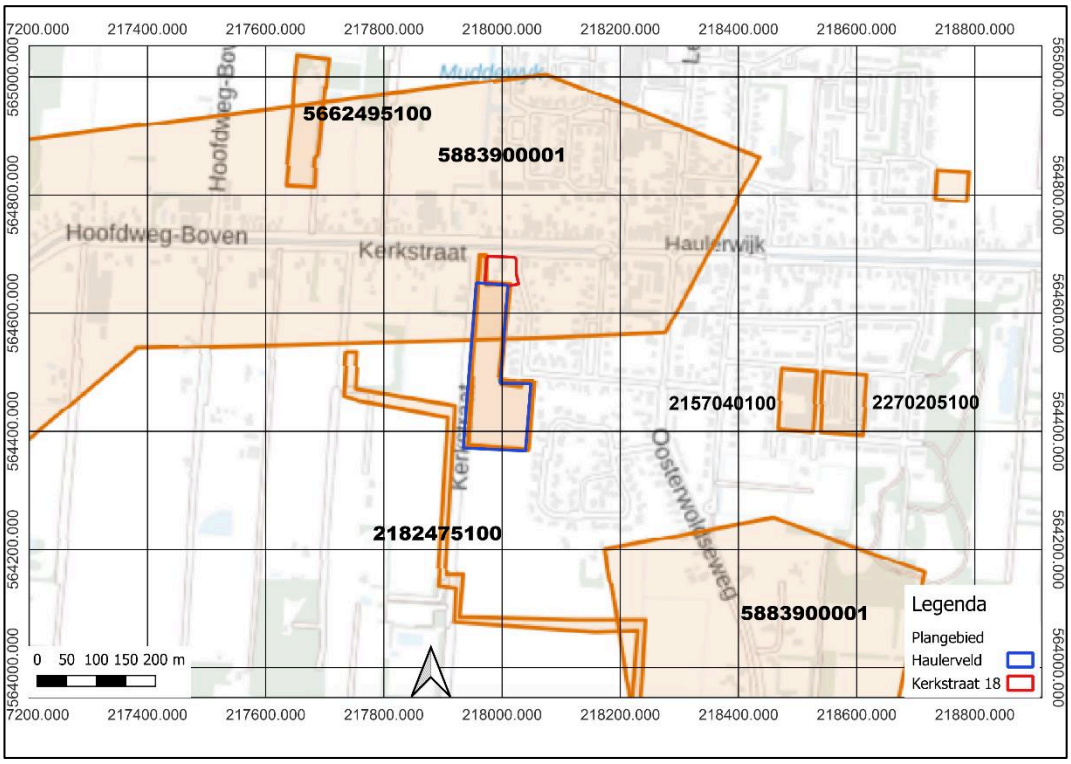
In Archis3 (zie Afbeelding 11) staan binnen een straal van 600 meter rondom het plangebied de volgende onderzoeken vermeld:

- 2157040100 op 520 meter ten oosten: in 2007 heeft De Steekproef een bureau- en booronderzoek uitgevoerd. In de boringen komt tot 25 à 50 cm-mv een pakket humeus zand met veel veraard organisch materiaal voor – het gevolg van het bewerkbaar maken van de bodem na het ontginnen van het veen. In enkele boringen is hieronder een (deels) intacte BC-horizont waargenomen; in één boring zelfs een intacte podzol met A- en E-horizont. Bij de intacte boringen zijn megaboringen gezet, waarvan het materiaal gezeefd is. Dit heeft geen archeologische resten opgeleverd.[15]
- 2270205100 op 595 meter ten oosten: in 2010 heeft De Steekproef een bureau- en booronderzoek uitgevoerd. In het plangebied is sprake van een intacte podzolbodem en

13 www.ikme.nl
14https://www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl/ahome/lossregister/results?aircraft=&sglo=&date=&location=Haulerwijk&pn=&unit=&name=&cemetery=&airforceP=&target=&province=&airfield=
[15] Exaltus, 2007

van verstoorde profielen. Er zijn geen archeologische indicatoren of cultuurlagen waargenomen.[16]

- 2182475100 vanaf direct ten zuidwesten: RAAP heeft in 2008 voor een lang tracé een booronderzoek uitgevoerd. Uit de kaart die opgesteld is na aanleiding van de boringen, blijkt dat ter hoogte van het plangebied alleen boringen voorkomen met als aanduiding 'zonder archeologische indicatoren'. Er is ook geen sprake van E-, B- of B/C-horizonten.[17]
- 5662495100 op 560 meter ten noordwesten: De Steekproef heeft in 2024 een bureau- en booronderzoek uitgevoerd. De bodem bestaat uit een bouwvoor op een geroerd pakket. Hieronder komen dekzand- en beekafzettingen op keizand op keileem voor. Van intacte podzolbodems zijn geen tekenen aangetroffen. Archeologische cultuurlagen ontbreken eveneens.[18]



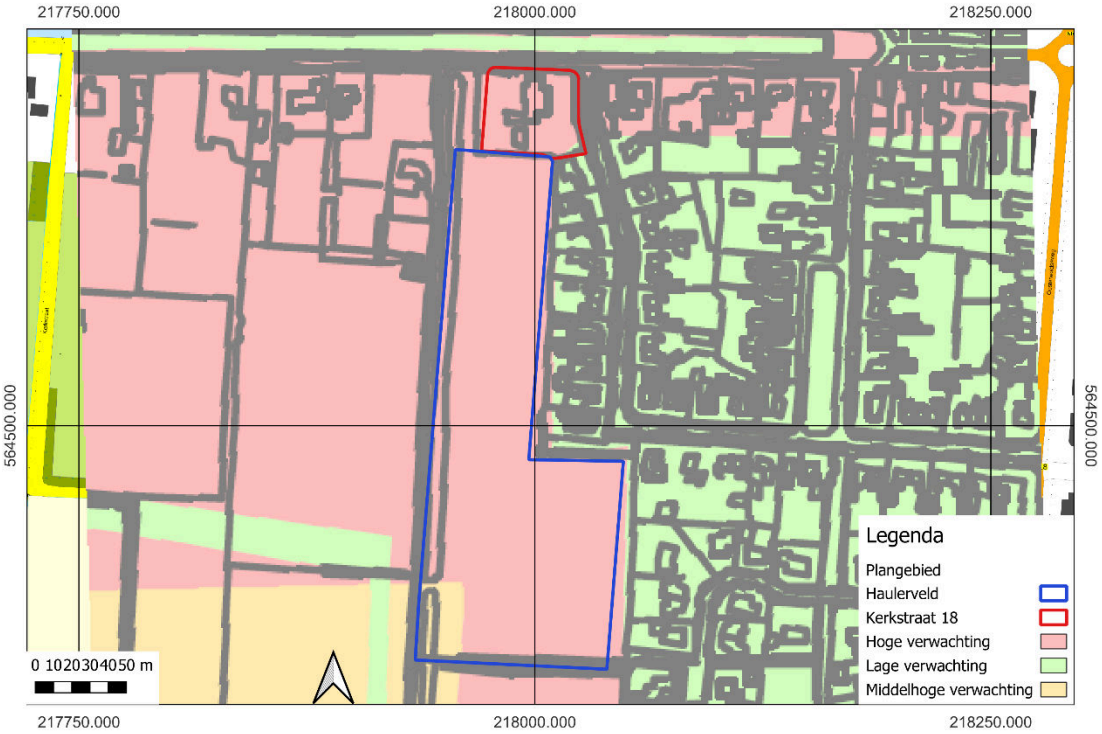
Afbeelding 11: Uitsnede uit de kaart met Archis onderzoeksmeldingen (Archis3)

[16] *Bongers en Tulp, 2010*
[17] *Van der Kroft, 2008*
[18] *Schamp, 2024*

2.4 Beknopte bureaustudie Kerkstraat 18

Op verzoek van de opdrachtgever is in februari 2026 ook plangebied Kerkstraat 18 toegevoegd aan het archeologisch onderzoek. Vanwege de grotendeels overeenkomstige gegevens met het Haulerveld is een beknopte bureaustudie uitgevoerd om het archeologisch verwachtingsmodel aan te kunnen vullen voor plangebied Kerkstraat 18.

Gemeentelijk beleid



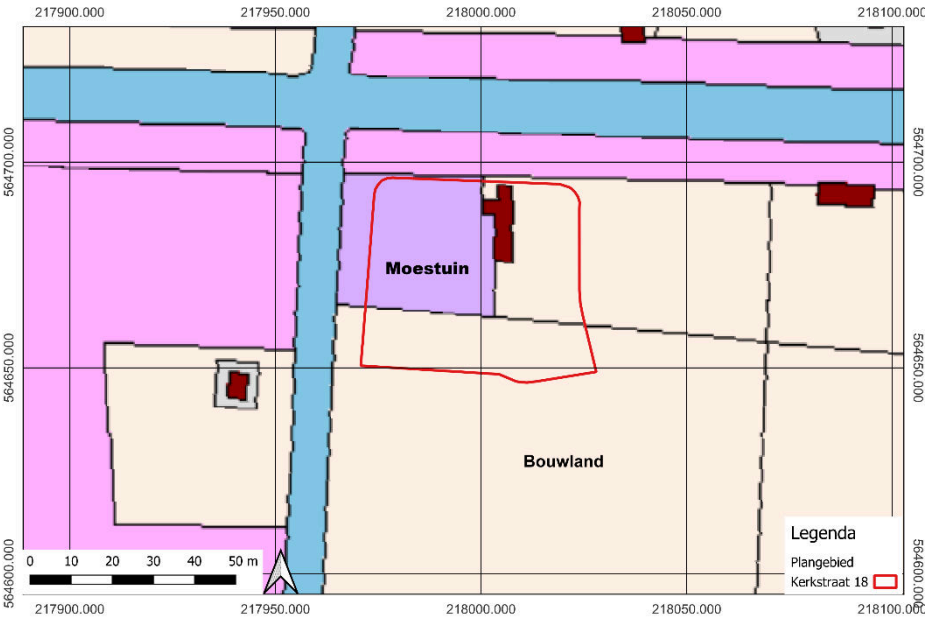
Afbeelding 12; De beide plangebied op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart (gemeente Ooststellingswerf).

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf (zie Afbeelding 12) is te zien dat nagenoeg het hele plangebied in een zone met een hoge archeologische verwachting ligt. Dit is voornamelijk gebaseerd op het feit dat het plangebied volledig in een gebied ligt waar de bodem van oorsprong bestaat uit laarpodzolgronden. Dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is voor een verstoring die groter is dan 500m2 en dieper gaat dan 40cm-mv. Een klein deel in de zuidoostelijke hoek van het plangebied heeft een middelhoge/lage verwachting waar archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is. De beoogde bodemingrepen overschrijden de vrijstellingsgrenzen van het gemeentelijk archeologiebeleid. Om deze reden is archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Informatie historische kaarten

Op de kaart van Ooststellingwerf van Schotanus uit 1718 (niet afgebeeld) ligt het plangebied in een hoogveengebied. In dit gebied liggen meerdere vennen; op enige afstand ten zuiden van het plangebied was dit de Valkeniers Hutte.

Op de kadastrale minuut van 1811-1832 (zie Afbeelding 13) is te zien dat de Kerkstraat 18 op dat moment al bebouwd is. De oorspronkelijke boerderij zal vermoedelijk na ontginning in de tweede helft van de 18e eeuw gebouwd zijn. Deze bebouwing ligt op exact dezelfde locatie als de huidige boerderij. De bebouwing is echter wel kleiner dan de huidige bebouwing. Het westelijke deel van het plangebied is op dat moment in gebruik als moestuin, de rest als bouwland.



Afbeelding 13; Kadasterkaart van 1832 (HISGIS)

Archeologische waarden

Voor de beschrijving van de onderzoeksmeldingen en vondstmeldingen rond Kerkstraat 18 wordt verwezen naar paragraaf 2.3 aangezien deze gegevens overeenkomen met die van het plangebied Haulerveld. Deze zullen hier niet herhaald worden. Deze gegevens zullen wel meegenomen worden in het verwachtingsmodel voor de beide plangebieden.

Archeologische verwachting

Op basis van de beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf is de archeologische verwachting voor plangebied Kerkstraat 18 hoog. Deze verwachting geldt alleen indien de podzolbodem of de top van de C-horizont van het onderliggende dekzand, dekzand of leempakket nog intact is. Uit eerdere onderzoeken in de omgeving van het plangebied blijkt dat de bodem vaak door ontginning verstoord is tot in de top van de C-horizont. Om de verstoringsgraad te toetsen voor dit plangebied wordt geadviseerd om zowel in plangebied Kerkstraat 18 als in plangebied Haulerveld een karterend booronderzoek uit te voeren.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische, landschappelijke, aardkundige, archeologische en historische gegevens in en rond het plangebied kan de archeologische verwachting voor de beide plangebied worden bepaald.

In het plangebied is waarschijnlijk sprake van een veenkoloniale ontginningsvlakte in het noordelijk deel en grondmorenewelvingen bedekt met dekzand in het zuidelijk deel. Hierin kunnen laarpodzolgronden ontstaan zijn. Tijdens eerdere onderzoeken in de omgeving van het plangebied is geconstateerd dat er mogelijk geen (rest)veen meer aanwezig is en dat de bovengrond geroerd is als gevolg van de veenontginningen en de daaropvolgende grondbewerkingen. De aanwezigheid van podzolgronden is wel vastgesteld. Dekzand kan voorkomen, maar kan ook ontbreken en dan is er direct sprake van grondmorene afzettingen in de vorm van keizand of -leem. Historisch kaartmateriaal toont aan dat ter plaatse van het Haulerveld tot in de 20ste eeuw sprake was van woeste gronden. Het noordelijk deel van het plangebied is eerder ontgonnen dan het zuidelijk deel; vanaf circa 1929 is het hele plangebied in gebruik als bouwland. Het plangebied Kerkstraat 18 is eerder ontgonnen en maakte vanaf de tweede helft van de 18e eeuw uit van het ontginningslint langs de Kerkstraat, waarbij ook de kern van de huidige boerderij gebouwd is, die in de 19e en 20e eeuw verder uitgebreid is.

Tabel 2: Archeologische verwachting plangebied (bij een intact bodemprofiel)

Periode	**Verwachte vindplaatstypen**		**Verwachte grondlaag (diepte)**
Tweede Wereldoorlog	Laag	Crashlocaties, veldgraven en onderduikholen	In de bouwvoor
IJzertijd – Nieuwe Tijd	Laag voor het Haulerveld Hoog voor Kerkstraat 18 voor de periode na 1750	Resten van (historische) erven/huisplaatsen, landbewerking, ontginningssloten, (urnen)graven Veengebied: ontginningssporen, resten van agrarische activiteiten	In de top van de natuurlijke afzettingen, vanaf circa 30 cm-mv
Neolithicum – Bronstijd	Middelhoog	Resten van erven/huisplaatsen, landbewerking, ontginning, vuursteenstrooiingen/-concentraties, rituele dumps, losse vondsten, begravingen	In de top van het dekzand (podzolprofiel of C-horizont)
Laat-Paleolithicum – Mesolithicum	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, jachtkampen, haardplaatsen, vuursteenconcentraties en vuursteenstrooiingen. begravingen	In de top van het dekzand (podzolprofiel of C-horizont)

Selectieadvies
Op basis van de beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf is de archeologische verwachting hoog. Dit is echter het geval indien de laarpodzolbodem en/of de top van het onderliggende dekzand, keizand of leempakket nog intact is. Uit onderzoek in de omgeving blijkt dat de bodem door ontginning veelal verstoord is tot in de top van de C-horizont. Om de verstoringsgraad te toetsen wordt geadviseerd om een integraal karterend booronderzoek uit te voeren voor zowel plangebied Kerkstraat 18 als plangebied Haulerveld.

3 Booronderzoek Kerkstraat 18 en Haulerveld

3.1 Werkwijze

Het archeologisch karterend booronderzoek in zowel plangebied Kerkstraat 18 als Haulerveld is op 22 februari 2026 uitgevoerd door E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog / senior KNA prospector) met ondersteuning van mw. B. Winkelman (junior archeoloog) conform de eisen van de KNA versie 4.2 en de uitgangspunten van het door Hamaland Advies voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak.[19]

Ten tijde van het onderzoek bestond de locatie van Kerkstraat 18 uit een boerenerf met bebouwing, een siertuin, een klinkerverharding en een kleine weide. De locatie Haulerveld bestond uit een zeer drasssige akker waarvan delen moeilijk begaanbaar waren door plassen water die als gevolg van regen op de akker stonden. Voorafgaand aan het booronderzoek zijn de boringen door een landmeter van Ortageo uit Rolde (dhr. D. Nakken) uitgezet met RTK-GPS en gemarkeerd met houten genummerde piketten.

In totaal zijn verspreid over het plangebied 30 boringen gezet, waarvan boring 1 t/m 5 rondom de boerderij op Kerkstraat 18 en boring 6 t/m 25 verspreid over de akker op het Haulerveld. Aanvankelijk is gepoogd om de boringen met een 12 cm edelmanboor te zetten, maar door de zeer natte bovenlaag was 10 cm de maximaal haalbare boordiameter, zonder dat het opgeboorde materiaal voortijdig uit de boor liep. Alle boringen zijn doorgezet tot minimaal 25 cm in de top van de C-horizont. De maximale boordiepte bedroeg 140 cm-mv (boring 27).

Van de afzonderlijke bodemlagen is de korrelgrootte bepaald en is het opgeboorde sediment in het veld bodemkundig beschreven conform de NEN 5104 en de bodemclassificatie volgens De Bakker en Schelling (1989). De boringen zijn na te zijn beschreven gezeefd over een metalen zeef met een maaswijdte van 4 millimeter om eventuele archeologische indicatoren op te kunnen sporen.

Voor de situering van de boorpunten wordt verwezen naar de boorpuntenkaart in bijlage 3. In deze bijlage is tevens een tabel met de x-, y- en z-coördinaten van de boorpunten opgenomen. Voor de beschrijving van de afzonderlijke boorkernen wordt verwezen naar de boorstaten in bijlage 4 (separaat bijgevoegd). Situatiefoto's van de locatie ten tijde van het veldwerk zijn opgenomen in bijlage 5.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

De bodemopbouw in het plangebied is tweeledig. In 14 van de 30 boringen is nog sprake van een intacte podzolbodem en in 16 van de 30 boringen is sprake van een door ontginning verstoorde bodem tot in de top van de C-horizont. De C-horizont bestaat afwisselend uit fijn sterk lemig dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden) en grondmorene afzettingen van (matig) grof keizand en (zandige) leem (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). Tijdens het uitzeven van de bodemlagen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen anders dan brokken modern puin in het toemaakdek (boring 12). Tijdens het booronderzoek zijn geen 'vuile' lagen of sporen van bodemvorming aangetroffen die een indicatie vormen voor menselijke bewoning in het verleden.

Beantwoording onderzoekvragen

Op grond van de resultaten van het booronderzoek kunnen de onderzoeksvragen uit het Plan van Aanpak als volgt beantwoord worden:

1. *Wat is de aard (ontstaanswijze, textuur, kleur), diepteligging en ouderdom van de relevante natuurlijke afzettingen in de ondergrond ter plaatse van het onderzoeksgebied?*
   De natuurlijke ondergrond bestaat zowel in delen van het plangebied Kerkstraat 18 als Haulerveld uit matig siltig, matig fijn geel dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Dit geldt voor boring 2, 3, 5, 8,10, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 28, 29 en 30. De top van het dekzand is aangetroffen op dieptes variërend tussen 30 cm-mv (boring 18) en 110 cm-mv (boring 27). In boring 1, 4, 6, 15, 16, 17, 21, 25 en 26 bestaat de top van de C-horizont uit zandige leem of leem (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top van de C-

[19] *Pothof en Van der Kuijl 2026.*

horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 17) en 75 cm-mv (boring 1). In boring 7, 9, 11, 13 bestaat de C-horizont uit matig grof tot grof zand met grindjes (keizand, Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top de C-horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 45 cm-mv (boring 7) tot 90 cm-mv (boring 9).

In boring 2, 3, 4, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 21,24, 27 en 29 is een deels afgetopte, dan wel intacte B-horizont (laarpodzol) aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 11, 14 en 21) tot 75 cm-mv (boring 9). In boring 14 en boring 15 is boven de B-horizont nog een intacte E horizont van lichtgrijs/grijs iets gevlekt fijn zand aangetroffen op respectievelijk 15 cm-mv en 30 cm-mv.

In boring 3, 4, 6, 7 en 23 is een dunne laag zwart veraard veen van 10 tot 20 cm onder de bouwvoor en/of het toemaakdek aangetroffen.



Afbeelding 13: Boring 1 met van links naar rechts de bouwvoor (Ap1), het donkerbruine humeuze toemaakdek (Ap2), de grijsbruine menglaag (A/C) en de grijze zandige leem (C).



Afbeelding 14: Boring 14 met v.l.n.r de bouwvoor (Ap1) de lichtgrijze uitspoelingshorizont (E), de roodbruine inspoelingshorizont (B) en het lichtgele fijne siltige dekzand (C)



Afbeelding 15: Boring 24 met v.l.n.r. de grijsbruine bouwvoor (Ap1), zwart veraard veen, de roodbruine inspoelingshorizont (B) en lichtbruin (door kwel) fijn dekzand (C)

2. *Wat is de aard (kleur, textuur, samenstelling), diepteligging, genese en gaafheid van natuurlijke en eventueel antropogene bodemhorizonten (akkerlagen en overige 'verstoringslagen', bemestingslagen e.d.), ter plaatse van het onderzoeksgebied?*
   In het plangebied is vanaf het maaiveld naar beneden sprake van een 20 tot 60 cm dikke subrecente bouwvoor (donkerbruin tot grijsbruin matig fijn siltig iets humeus zand). Hieronder bevinden zich in boring 1, 2, 3, 5, 8, 9 en 12 één of meerdere subrecente gevlekte ophooglagen van sterk wisselende samenstelling (zand vermengd met brokken veraard veen, leem en keizand) die als toemaakdek (na ontginning) zijn geïnterpreteerd. In boring 12 komen in deze laag brokken moderne baksteen voor. In boring 1, 7, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28 en 30 komen onder de subrecente bouwvoor en de subrecente ophogingslagen sterk gevlekte menglagen voor waarbij afwisselend de A-, B- en/of C-horizont met elkaar vermengd zijn als gevolg van ontginning. De totale dikte van het antropogene pakket (subrecente bouwvoor tot en met de menglagen) varieert van 45 cm (boring 7) tot 80 cm (boring 12).

3. *Wat is de aard, dikte en omvang van eventueel ter plaatse van het onderzoeksgebied voorkomende afdekkende lagen en de (geschatte) ouderdom daarvan (plaggendek, stuifzandlaag, kleidek, afvallaag, ophogingslaag)?*

   Tijdens het booronderzoek zijn behalve de subrecente humeuze bouwvoor afdekkende pakketten aangetroffen die als toemaakdek zijn geïnterpreteerd. Behalve in boring 12 zijn er geen indicatoren aangetroffen die een datering van dit pakket mogelijk maken. Echter op grond van de historische gegevens kan herleid worden dat deze laag na de ontginning van het hoogveen in het plangebied moet zijn ontstaan, d.w.z. in de 18^{e} eeuw voor het perceel aan de Kerkstraat 18 en na 1929 voor plangebied Haulerveld.

4. *Indien er afdekkende lagen voorkomen; wat is de aard (ontstaanswijze, kleur, textuur, samenstelling), gaafheid en dikte van het onderliggende afgedekte bodemprofiel (natuurlijke en antropogene bodemhorizonten zoals oude akkerlagen) en/of afzettingen?*
   Zie voor het beantwoorden van deze vraag de antwoorden op vraag 1 t/m 3.

5. *Wat is de diepte tot waarop artefacten van recente ouderdom ('modern' afvalmateriaal) in het bodemprofiel voorkomen?*
   In de (sub)recente ophogingslaag die als toemaakdek is geïnterpreteerd zijn in boring 12 brokken modern puin aanwezig tot een diepte van 60 cm-mv. Andere archeologische indicatoren zijn tijdens het booronderzoek niet aangetroffen.

6. *Tot welke diepte in het bodemprofiel is sprake van een 'recente' bodemverstoring en wat is de ouderdom van deze verstoring?*
   De bodemopbouw is in 16 van de 30 boringen verstoord tot in de C-horizont, waarbij de humeuze bovengrond, het (veraarde)restveen, de oorspronkelijke podzolbodem en het daaronder liggende dekzand, keizand en (kei)leem met elkaar vermengd zijn. De bodemverstoring is het gevolg van ontginning van het hoogveen in de 18^{e} eeuw (Kerkstraat 18) en het eerste kwart van de 20^{e} eeuw (Haulerveld).

7. *Uitgaande van de onderzoeksstrategie: zijn de verwachte vondst- en/of spoorcomplexen (archeologische indicatoren) binnen het onderzoeksgebied aanwezig? Geef de mate van zekerheid of onzekerheid aan en licht toe met een beargumenteerde interpretatie.*
   Op basis van de verstoorde bodems en het ontbreken van relevante archeologische indicatoren zoals bewerkt vuursteen, fragmenten (handgevormd) aardewerk en houtskoolfragmenten e.d. en het ontbreken van archeologische 'vuile' lagen wordt de kans dat in het plangebied intacte en behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn laag ingeschat.

8. *Uitgaande van waarnemingen gedaan tijdens het veldwerk, in hoeverre komen de uitkomsten overeen met de resultaten van het bureauonderzoek? Geef de mate van zekerheid of onzekerheid aan en licht toe met een beargumenteerde interpretatie.*
   Het booronderzoek bevestigt dat in het plangebied sprake is van dekzand en grondmorene afzettingen van keizand en leem, waarin zich van oorsprong een podzolbodem heeft ontwikkeld. Echter blijkt uit de resultaten van het booronderzoek dat de bodemopbouw in circa de helft van het plangebied (sub)recent verstoord is tot in de C-horizont als gevolg van ontginning. Op basis van de verstoorde bodems in het plangebied en het ontbreken van relevante archeologische

indicatoren en archeologische lagen in de boringen met een intacte (podzol)bodem kan de archeologische verwachting voor het hele plangebied (Kerkstraat 18 en Haulerveld) bijgesteld worden naar ‘laag’.

9. *Uitgaande van waarnemingen gedaan tijdens het veldwerk, hoe adequaat is de gekozen zoekstrategie geweest? Licht beargumenteerd toe.*

   Vanwege de omvang van het plangebied en de brede archeologische verwachting op basis van het bureauonderzoek is de verkennende fase en karterende fase gecombineerd uitgevoerd door voor standaardmethode E2 (lithologische context klei/löss, boordiameter 12 cm) te kiezen, die adequaat wordt geacht voor het opsporen van nederzettingsterreinen die zich uiten in een archeologische laag (omvang >375 m^2) of met een middelhoge tot hoge vondstdichtheid (omvang >500 m^2). Gezien de resultaten van het booronderzoek, ook al is er vanwege de natte en drassige omstandigheden voor gekozen een iets kleinere boordiameter te hanteren en de aangetroffen verstoorde bodemopbouw in het plangebied, had een andere onderzoeksstrategie naar verwachting geen betere resultaten opgeleverd.

Omdat tijdens het booronderzoek geen archeologische resten zijn aangetroffen, komen onderzoeksvragen 10 t/m 16 uit het PvA te vervallen.

4 Conclusie en aanbeveling

4.1 Conclusie bureauonderzoek

Haulerveld

In het plangebied is waarschijnlijk sprake van een veenkoloniale ontginningsvlakte in het noordelijk deel en grondmorenewelvingen bedekt met dekzand in het zuidelijk deel. Hierin kunnen laarpodzolgronden ontstaan zijn. Onderzoek uit de omgeving stelt vast dat er waarschijnlijk geen (rest)veen meer aanwezig is en dat de bovengrond geroerd is als gevolg van de veenontginningen en de daaropvolgende grondbewerkingen. De aanwezigheid van podzolgronden is wel vastgesteld. Dekzand kan voorkomen, maar kan ook ontbreken en dan is er onder de bouwvoor en/of het toemaakdek direct sprake van grondmoreneafzettingen in de vorm van keizand of -leem. Historisch kaartmateriaal toont aan dat tot in de 20ste eeuw sprake was van woeste gronden. Het noordelijk deel van het plangebied is eerder ontgonnen dan het zuidelijk deel; vanaf circa 1929 is het hele plangebied in gebruik als bouwland.

Kerkstraat 18
Op basis van de beleidskaart van de gemeente Oostellingswerf is de archeologische verwachting hoog. Dit is echter wel enkel het geval indien de laarpodzolbodem en/of de top van het onderliggende dekzand, intact is. Uit onderzoek in de omgeving blijkt dat de bodem door ontginning veelal verstoord is tot in de top van de C-horizont. Om de verstoringsgraad te toetsen wordt geadviseerd om een integraal karterend booronderzoek uit te voeren voor zowel plangebied Kerkstraat 18 als plangebied Haulerveld. Dit advies wordt onderschreven door het bevoegd gezag.

4.2 Conclusie booronderzoek Kerkstraat 18 en Haulerveld

In het plangebied is vanaf het maaiveld naar beneden sprake van een 20 tot 60 cm dikke subrecente bouwvoor (donkerbruin tot grijsbruin matig fijn siltig iets humeus zand). Hieronder bevinden zich in boring 1, 2, 3, 5, 8, 9 en 12 één of meerdere subrecente gevlekte ophooglagen van sterk wisselende samenstelling (zand vermengd met brokken veraard veen, leem en keizand) die als toemaakdek (ontstaan na ontginning) zijn geïnterpreteerd. In boring 12 komen in deze laag brokken moderne baksteen voor. In boring 1, 7, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28 en 30 komen onder de subrecente bouwvoor en de subrecente ophogingslagen sterk gevlekte menglagen voor waarbij afwisselend de A-, B- en/of C-horizont met elkaar vermengd zijn als gevolg van ontginning. De totale dikte van het antropogene pakket (subrecente bouwvoor tot en met de menglagen) varieert van 45 cm (boring 7) tot 80 cm (boring 12).

De natuurlijke ondergrond bestaat zowel in delen van het plangebied Kerkstraat 18 als in plangebied Haulerveld uit matig siltig, matig fijn geel dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Dit geldt voor boring 2, 3, 5, 8,10, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 28, 29 en 30. De top van het dekzand is aangetroffen op dieptes variërend tussen 30 cm-mv (boring 18) en 110 cm-mv (boring 27). In boring 1, 4, 6, 15, 16, 17, 21, 25 en 26 bestaat de top van de C-horizont uit zandige leem of leem (Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top van de C-horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 17) en 75 cm-mv (boring 1). In boring 7, 9, 11, 13 bestaat de C-horizont uit matig grof tot grof zand met grindjes (keizand, Formatie van Drenthe, Laagpakket van Gieten). De top de C-horizont in deze boringen is aangetroffen op dieptes variërend van 45 cm-mv (boring 7) tot 90 cm-mv (boring 9).

In boring 2, 3, 4, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 21,24, 27 en 29 is een deels afgetopte, dan wel intacte B-horizont (laarpodzol) aangetroffen op dieptes variërend van 30 cm-mv (boring 11, 14 en 21) tot 75 cm-mv (boring 9). In boring 14 en boring 15 is boven de B-horizont nog een intacte E horizont van lichtgrijs/grijs iets gevlekt fijn zand aangetroffen op respectievelijk 15 cm-mv en 30 cm-mv.

In boring 3, 4, 6, 7 en 23 is een dunne laag zwart veraard veen van 10 tot 20 cm onder de bouwvoor en/of het toemaakdek aangetroffen

4.3 Selectieadvies

Op basis van de verstoorde bodems en het ontbreken van relevante archeologische indicatoren zoals bewerkt vuursteen, fragmenten (handgevormd) aardewerk en houtskoolfragmenten e.d. en het ontbreken van archeologische 'vuile' lagen in de boringen met een intacte (podzol)bodem wordt de kans dat in het plangebied intacte en behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn laag ingeschat. Wij adviseren derhalve om de beide plangebieden vrij te geven voor de ontwikkeling.

4.4 Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Wij wijzen erop dat het selectiebesluit van het bevoegd gezag afkan wijken van het selectieadvies van Hamaland Advies.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (Erfgoedwet 1-7-2016, art. 5.10 en 5.11) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *"Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister*". Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijke ambtenaar van de gemeente Ooststellingwerf.

Gebruikte literatuur

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus.* Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2004. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's.* Assen

Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen (Fysische *geografie van Nederland).*

Bongers, J. en C. Tulp, 2010. *Haulerwijk, Sinnehiem II, gemeente Ooststellingwerf (Fr.). Een inventariserend archeologisch veldonderzoek.* Steekproefrapport 2010-01/05.

Exaltus, R., 2007. *Haulerwijk-Sinnehiem (Fr.). Een inventariserend archeologisch veldonderzoek.* Steekproefrapport 2007-05/14.

Jager, S en Ginkel, E van. 2005. Archeologie van de Stellingwerven Rendierjagers, boeren en ontginners in net stroomgebied van Tjonger en Linde, Stichting Stellingwarver Schrieversronte.

Kroft, P. van der, 2008. *Tracé rioolwaterpersleiding Haulerwijk-Oosterwolde, gemeente Ooststellingwerf; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek.* RAAP-notitie 2688.

Kuipers S.F., 1991. *Bodemkunde*, Culemborg.

Schamp, C.R.C., 2024. *Haulerwijk, Hoofdweg Boven 45, gemeente Ooststellingwerf, Fr. Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO-O) verkennende fase.* Steekproefrapport 2024-12/01.

Tol, drs. A., 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek Archeologie*. Status: versie 2.0. Geactualiseerd op 4 december 2012. Versie 1.0 van deze leidraad is op 30 maart 2006 vastgesteld door het CCvD.

Willemse, N.W. 2021. *Hydrologie en archeologie. Basiskennis over bodemwater en bodemarchief*, Amersfoort.

Geraadpleegde websites

Website	Soort informatie
https://zoeken.cultureelerfgoed.nl	Kadastrale minuutplan 1811-1830
https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/	Hoogtekaart van Nederland
https://archaeology.datastations.nl/	Database van archeologische onderzoeken in Nederland
https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/locatie?regelsandere=regels	De regels en het beleid van alle overheden gevisualiseerd op een kaartweergave
https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=3e86d25ba86448fc811143a2699494cb&extent=120990,533762,221778,617075,28992	Archeologische kaart (FAMKE) IJzertijd – Middeleeuwen en Steentijd – Bronstijd
https://pdok.nl	Toegang tot Actuele Geo-informatie van de Overheid
https://bodemloket.nl	Inzicht in de bij de overheid bekende gegevens omtrent bodemkwaliteit
https://www.topotijdreis.nl/	Verschillende historische kaartschalen uit de periode 1815-2015
https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/	Het systeem voor het registreren en raadplegen van gegevens over archeologische onderzoeken, vondsten en archeologische rijksmonumenten vanaf de Prehistorie tot en met de Nieuwe Tijd in Nederland.
https://rce.webgis.nl/nl/map/erfgoedatlas	Kaart van de Rijksdienst voor Cultureel erfgoed welke kaartlagen bevat van beschermd en onbeschermd erfgoed op het gebied van archeologie, monumenten en landschap.
www.bodemloket.nl	Kaartweergave met bij de overheid bekende gegevens omtrent bodemingrepen
https://www.frieslandopdekaart.nl/kaarten/googlemaps/30/)	Gedigitaliseerde kaartweergave van de Kleine Schotanus Atlas

https://www.arcgis.com/apps/instant/sidebar/index.html?appid=06c40275dd5b414299aeeb7fce0009c0	Kaart met projectlocaties van BeoBOM en Euroradar en indicatieve locatie van ruimingslocaties
https://verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl/ahome/lossregister/results?sglo=T5323	Data van neergestorte vliegtuigen tijdens WOII
https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf	Luchtfoto's gemaakt in de periode 1943-1945
https://originals.dotkadata.com/#!1&1=&bron=BWUR_GREBBELINIE	Luchtfoto's gemaakt in september 1939 over de verdedigingslinie Grebbelinie.
https://www.ikme.nl/ikmekaart.html	De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) geeft voor Nederland een landelijk overzicht op een kleine schaal van de (verwachte) ligging van resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed.
https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens	Bodem- en grondonderzoek
https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen/kaart	Data van de Nederlandse ondergrond
https://www.molendatabase.nl/	Database met bestaande en verdwenen molens
https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/omgevingsplan-rechtswege	Informatiepunt leefomgeving
http://www.stellingwerven.dds.nl/dorpen/langelille/langelille.htm	Geschiedenis van de Stellingwerven en Noordwest Overijssel
https://www.fryslan.frl/ruimtelijkekwaliteit	Beleid en kaarten Provincie Friesland
https://www.frieslandwonderland.nl/friesland/plaats/langelille	Historie

BIJLAGEN

Bijlage 1: Stedenbouwkundig ontwerp opdrachtgever

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

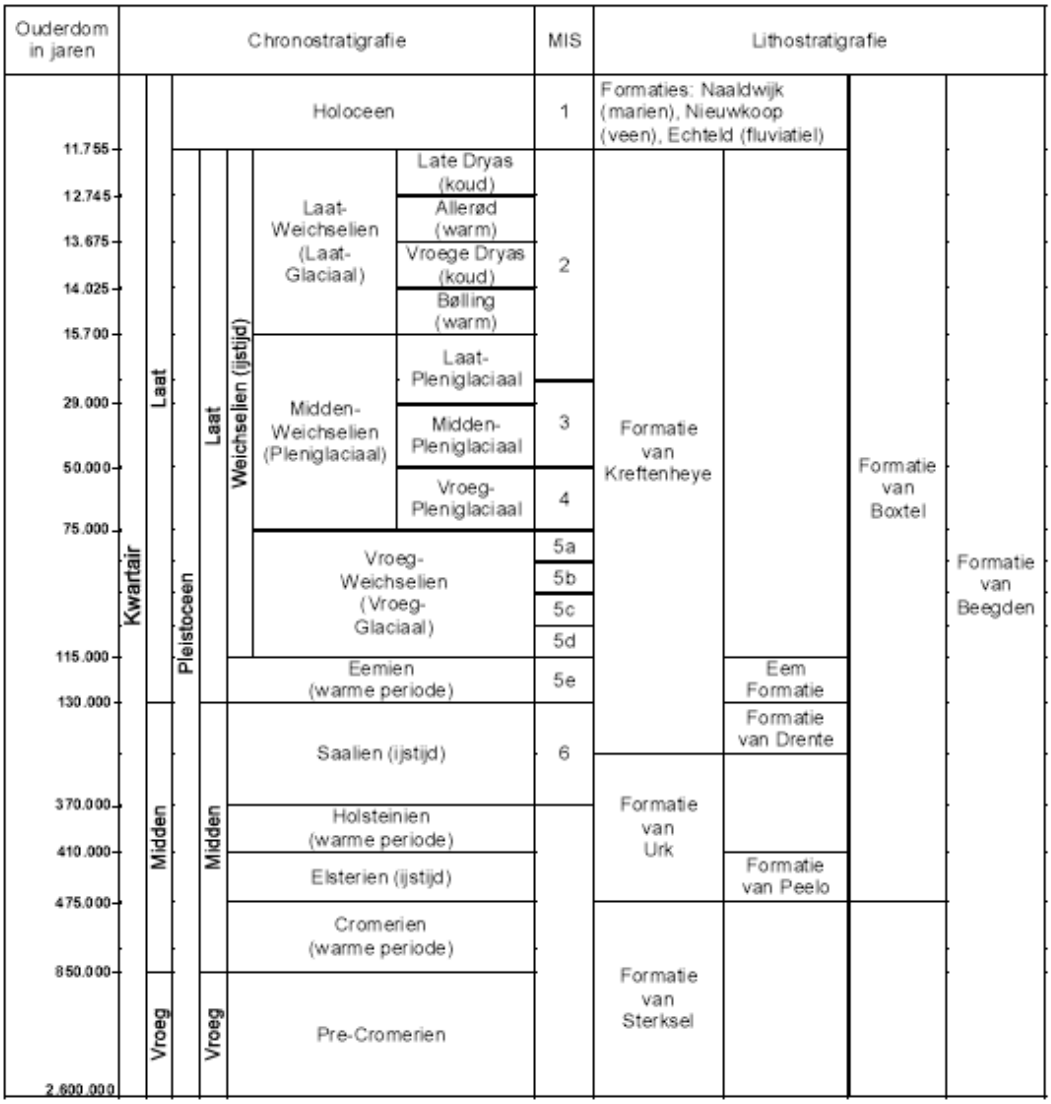


© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Bijlage 2: Overzicht van archeologische en geologische perioden

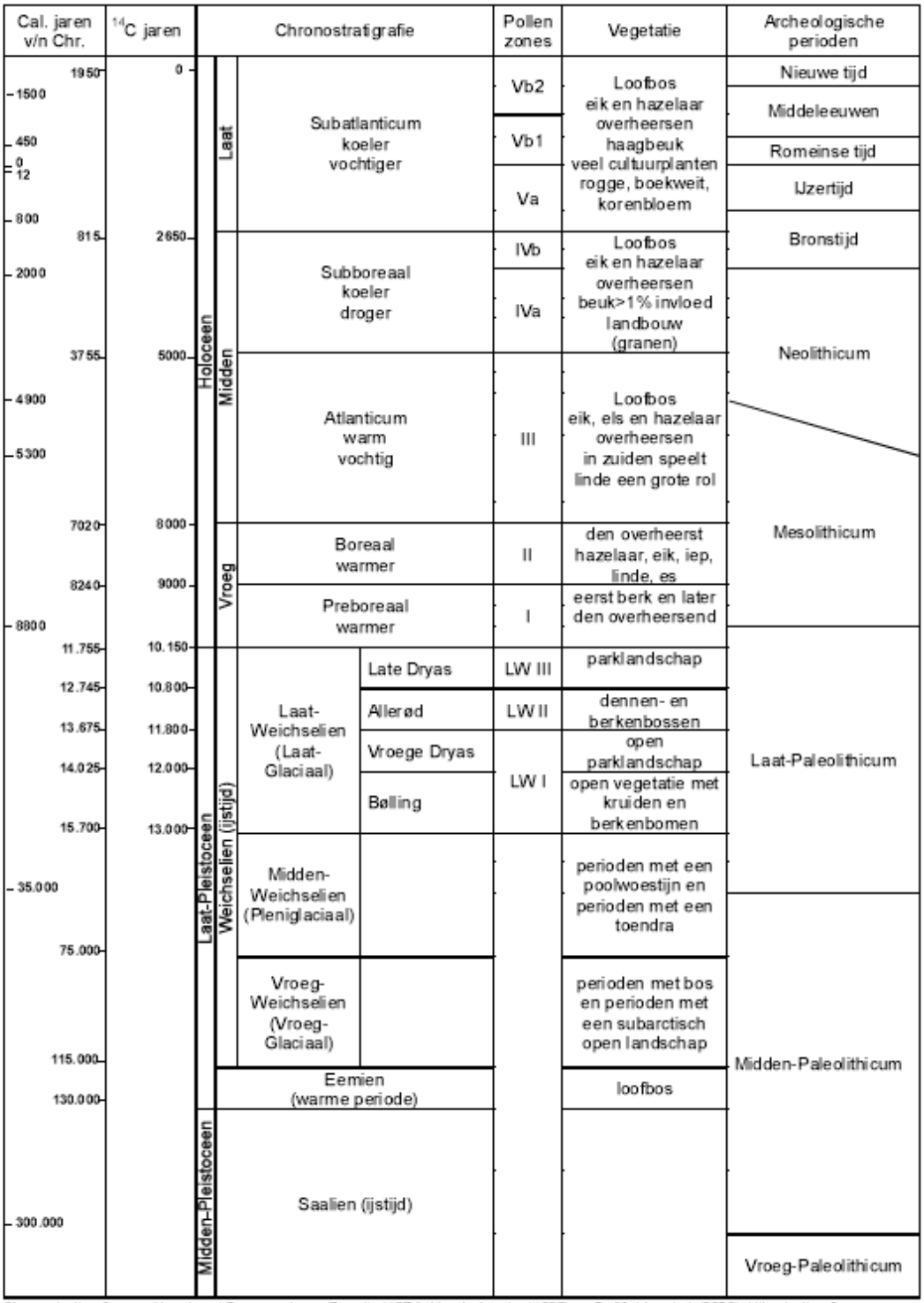
© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Project : BO en IVO Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk
Kenmerk : DWS/ALG/HAMA/255301



© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Project : BO en IVO Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk
Kenmerk : DWS/ALG/HAMA/255301



Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

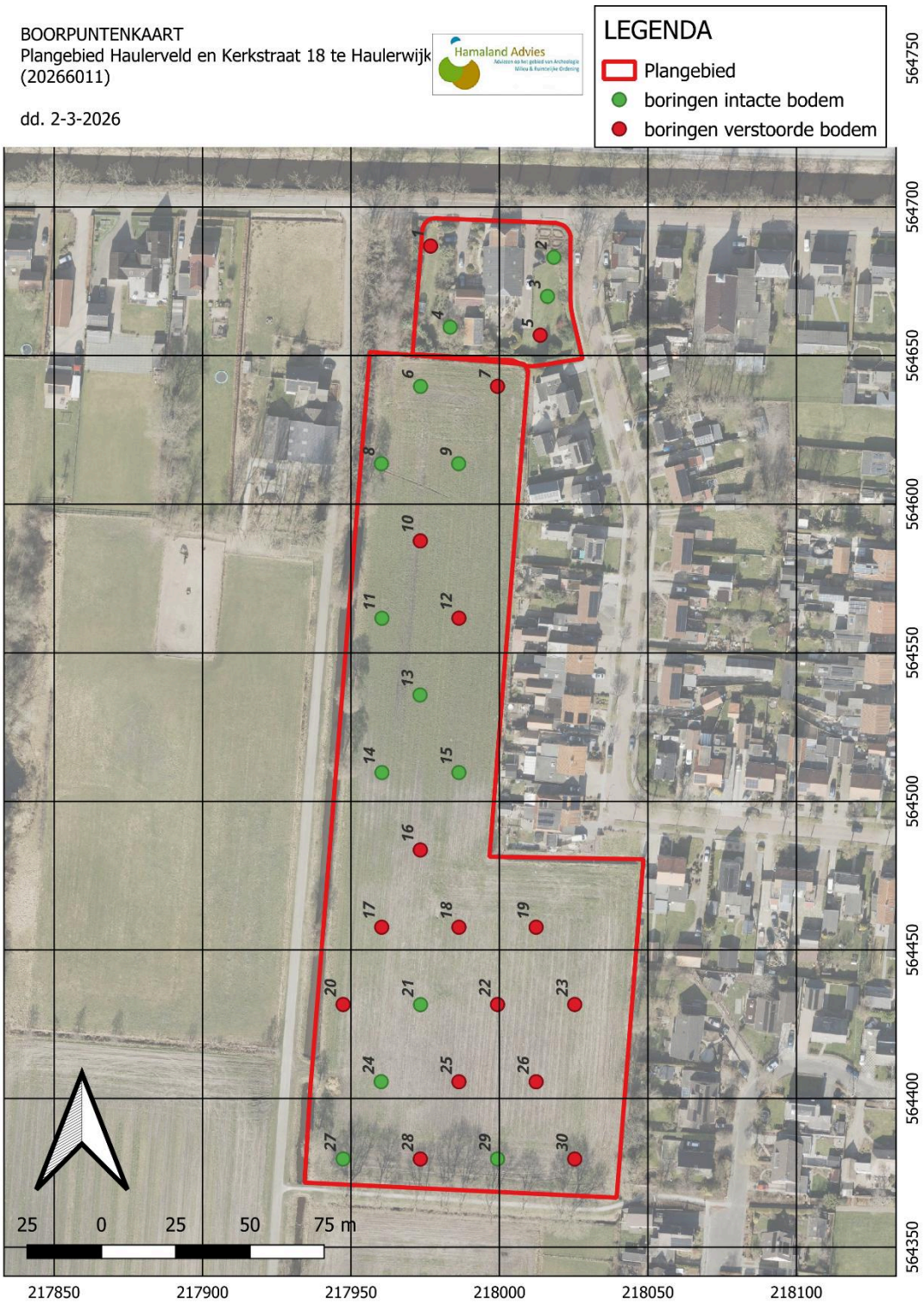
Bijlage 3: Boorpuntenkaart en coördinaten van de boringen

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Project : BO en IVO Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk
Kenmerk : DWS/ALG/HAMA/255301

BOORPUNTENKAART
Plangebied Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk
(20266011)

dd. 2-3-2026



© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Project : BO en IVO Haulerveld & Kerkstraat 18 te Haulerwijk
Kenmerk : DWS/ALG/HAMA/255301

X-coördinaat	y-coördinaat	maaiveldhoogte m+NAP	boring
217977	564687	6,53	1
218019	564683	6,68	2
218016	564670	6,77	3
217984	564659	6,48	4
218014	564657	6,77	5
217973	564640	6,45	6
217999	564640	6,22	7
217960	564614	6,21	8
217986	564614	6,32	9
217973	564588	6,41	10
217960	564562	6,31	11
217986	564562	6,44	12
217973	564536	6,51	13
217960	564510	6,51	14
217986	564510	6,55	15
217973	564484	6,57	16
217960	564458	6,58	17
217986	564458	6,57	18
218012	564458	6,55	19
217947	564432	6,41	20
217973	564432	6,55	21
217999	564432	6,63	22
218025	564432	6,67	23
217960	564406	6,51	24
217986	564406	6,65	25
218012	564406	6,72	26
217947	564380	6,56	27
217973	564380	6,65	28
217999	564380	6,77	29
218025	564380	6,78	30

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Bijlage 4: Boorlegenda en boorstaten (separaat bijgevoegd)

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

Bijlage 5: Impressie van de plangebieden Kerkstraat 18 en Haulerveld ten tijde van het veldwerk

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933



Foto vanaf de Kerkstraat ter hoogte van nr. 18 richting het zuidwesten.

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933



Foto van de akker op het Haulerveld bij boring 7. Foto richting het noordoosten.

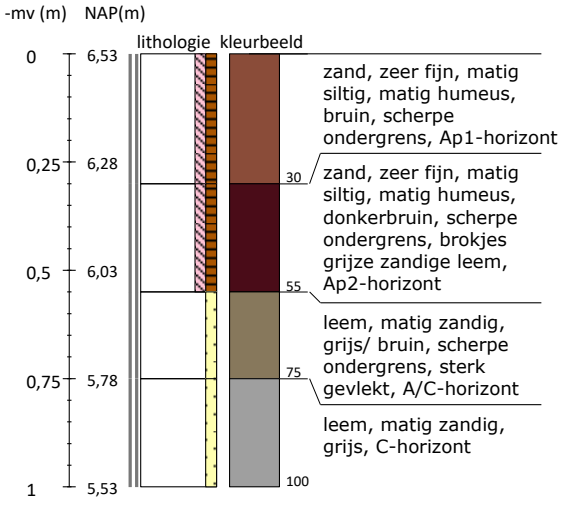
© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933



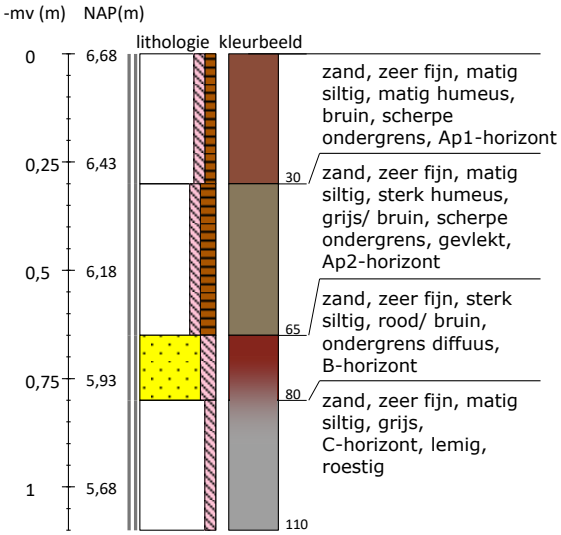
Foto van de akker op het Haulerveld bij boring 24. Foto richting het noordoosten.

© Hamaland Advies Vof, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem, t. 06-51873933

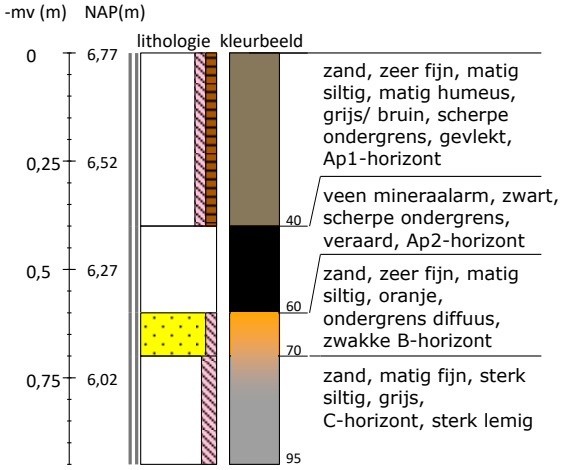
Boring 1 RD-coördinaten: 217977/564687



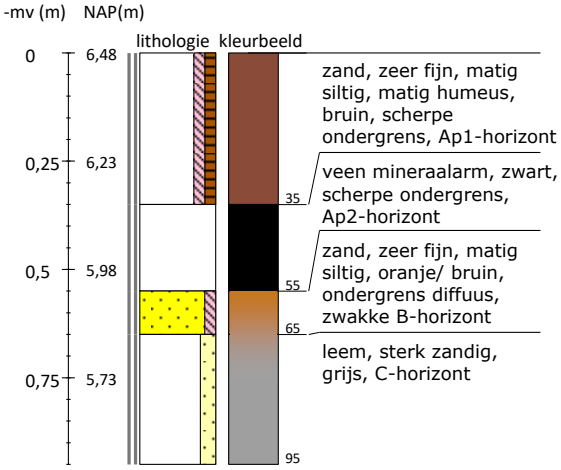
Boring 2 RD-coördinaten: 218019/564683



Boring 3 RD-coördinaten: 218016/564670

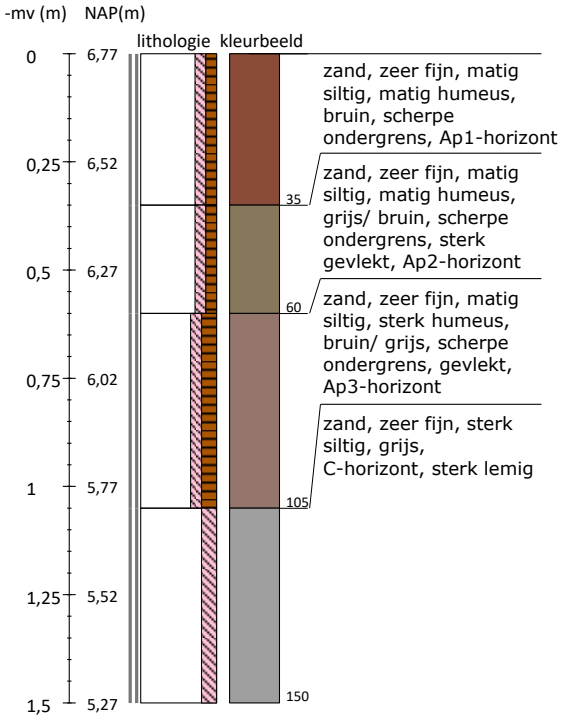


Boring 4 RD-coördinaten: 217984/564659

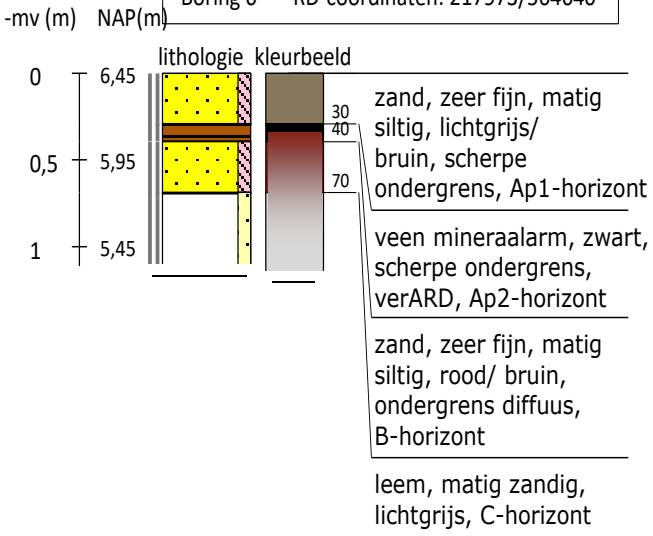


Projectnummer *20266011*	Blad 1 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

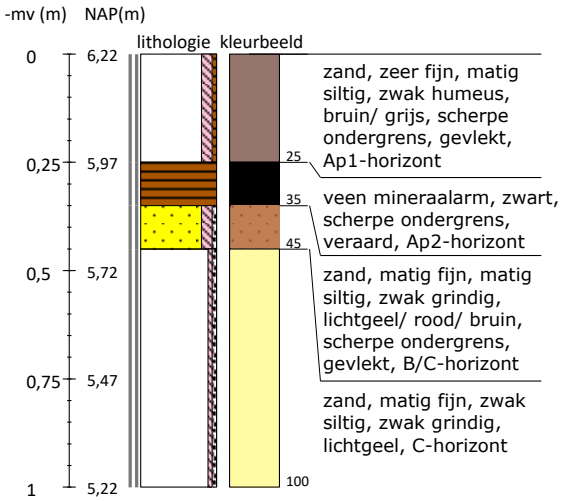
Boring 5 RD-coördinaten: 218014/564657



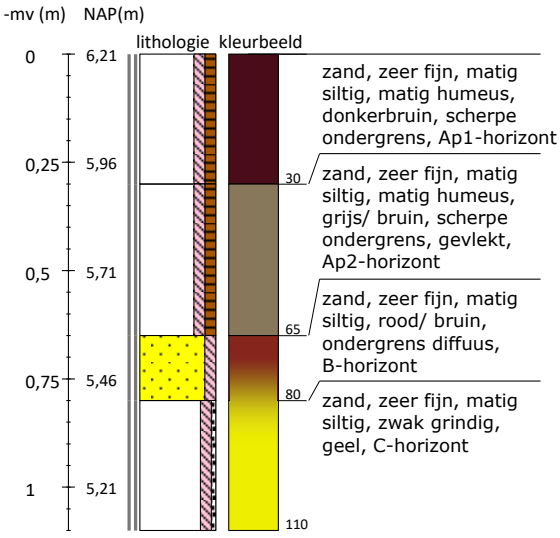
Boring 6 RD-coördinaten: 217973/564640



Boring 7 RD-coördinaten: 217999/564640

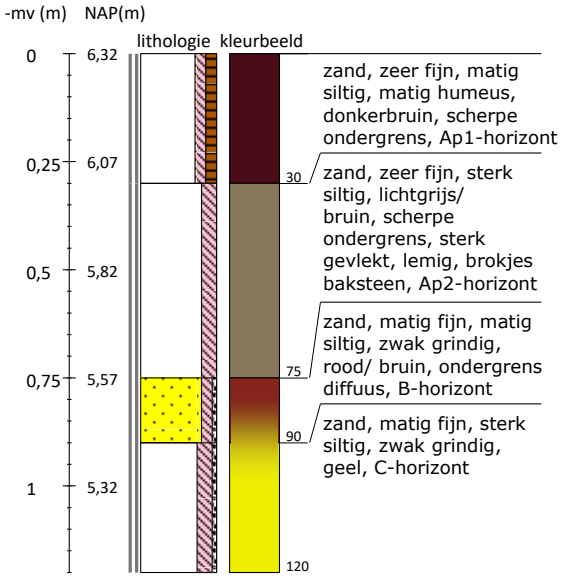


Boring 8 RD-coördinaten: 217960/564614

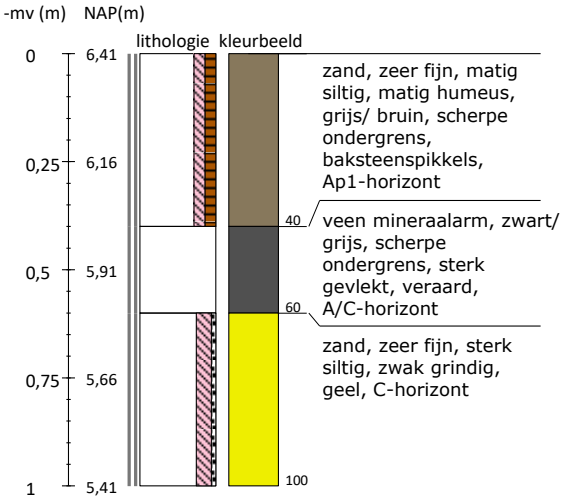


Projectnummer *20266011*	Blad 2 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

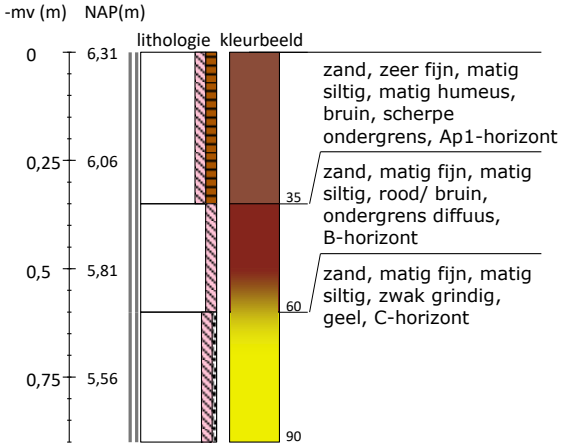
Boring 9 RD-coördinaten: 217986/564614



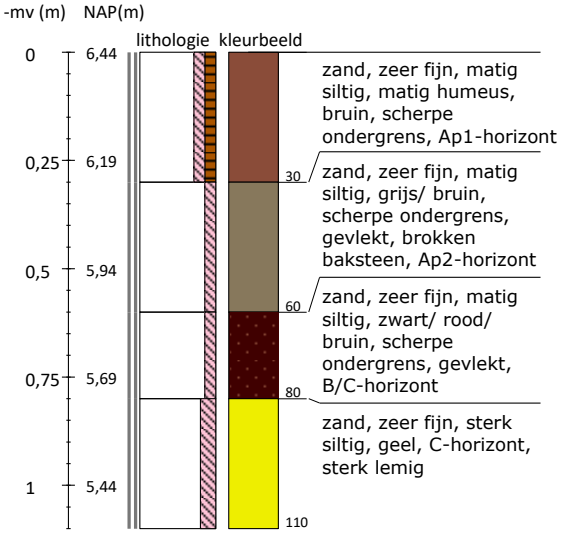
Boring 10 RD-coördinaten: 217973/564588



Boring 11 RD-coördinaten: 217960/564562

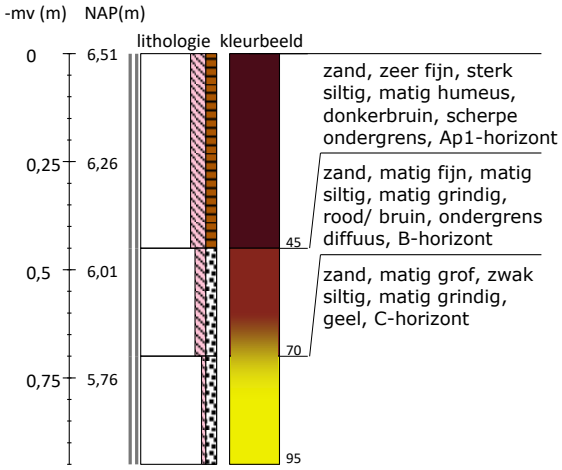


Boring 12 RD-coördinaten: 217986/564562

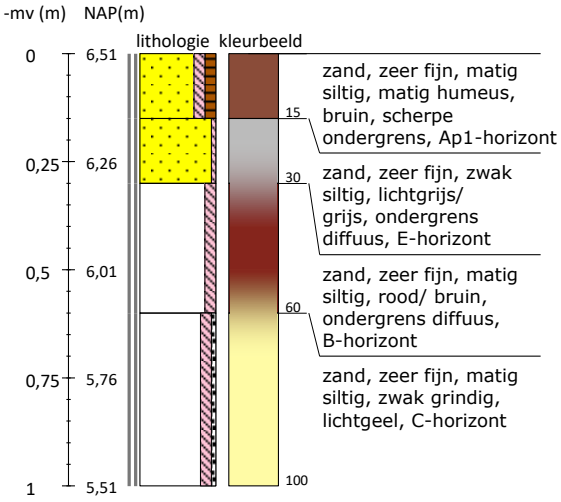


Projectnummer *20266011*	Blad 3 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

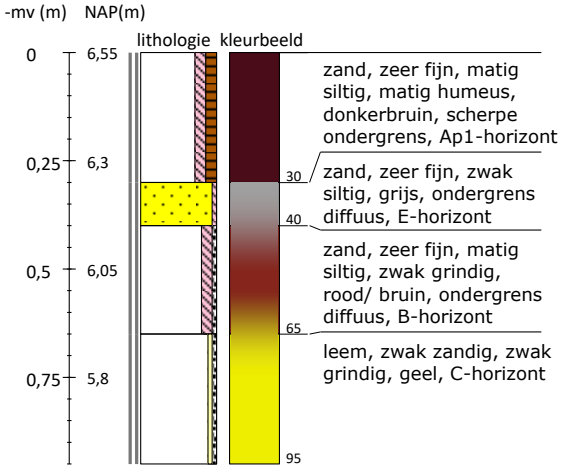
Boring 13 RD-coördinaten: 217973/564536



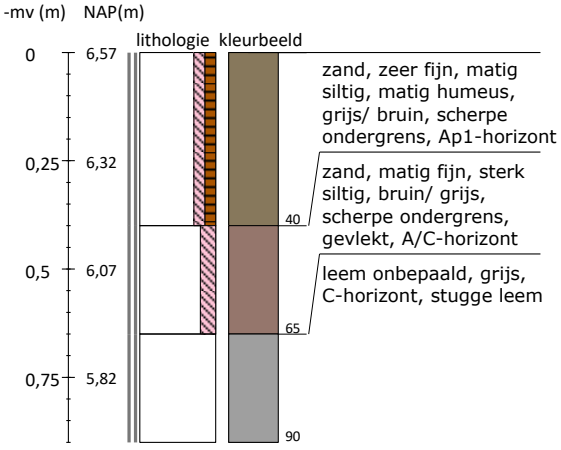
Boring 14 RD-coördinaten: 217960/564510



Boring 15 RD-coördinaten: 217986/564510

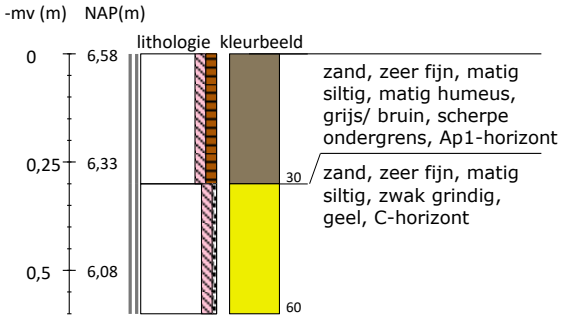


Boring 16 RD-coördinaten: 217973/564484

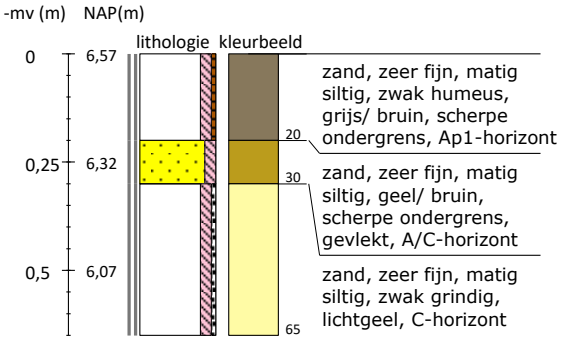


Projectnummer *20266011*	Blad 4 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

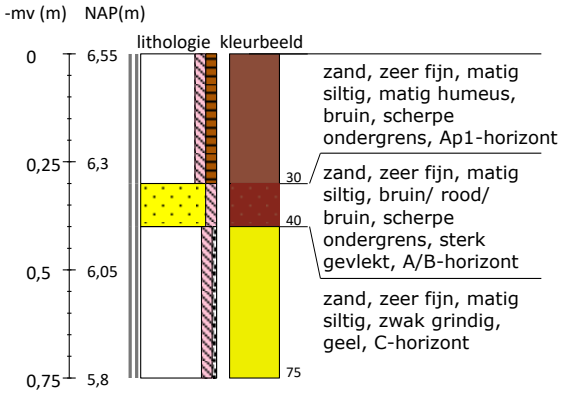
Boring 17 RD-coördinaten: 217960/564458



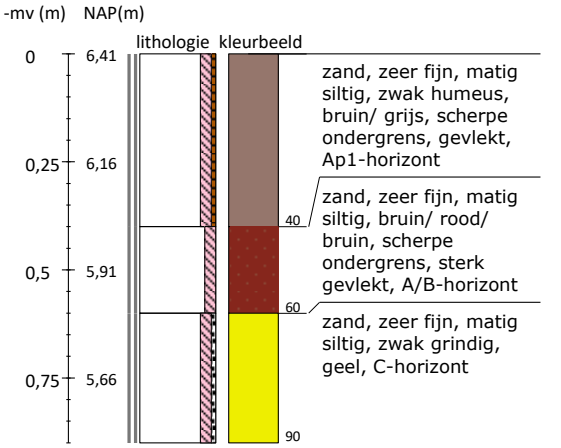
Boring 18 RD-coördinaten: 217986/564458



Boring 19 RD-coördinaten: 218012/564458

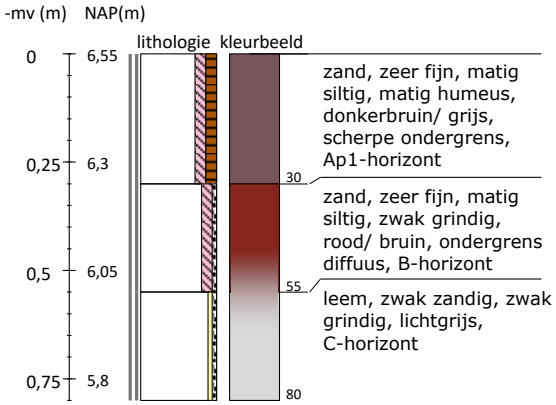


Boring 20 RD-coördinaten: 217947/564432

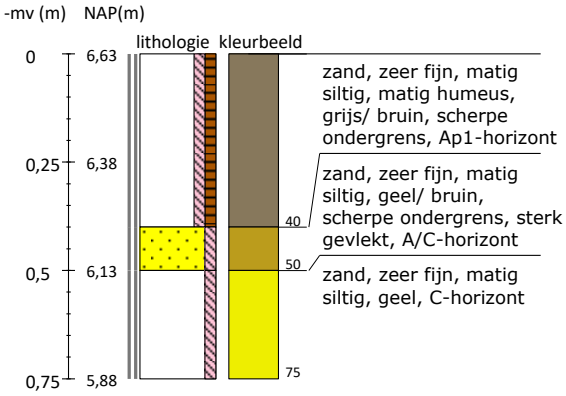


Projectnummer *20266011*	Blad 5 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

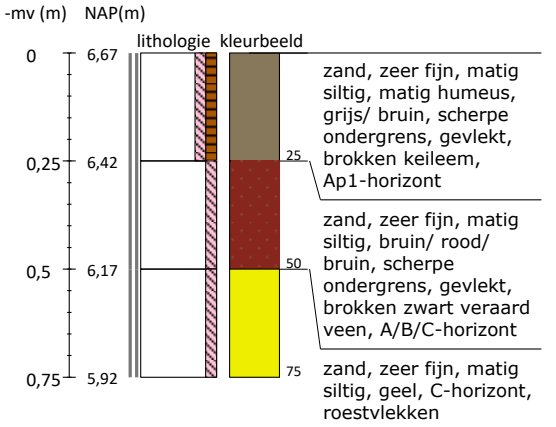
Boring 21 RD-coördinaten: 217973/564432



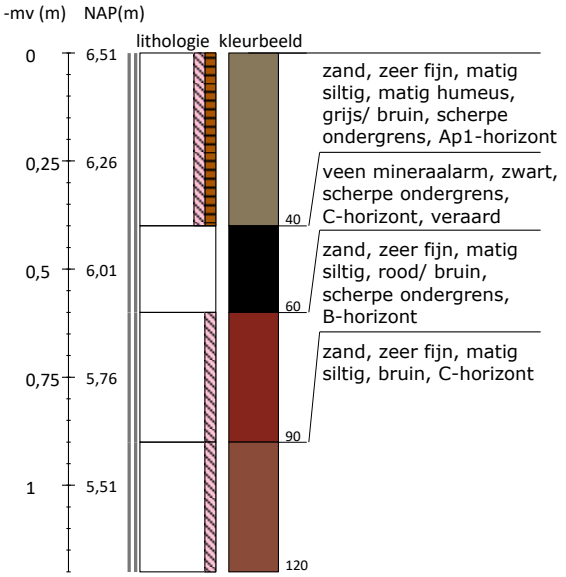
Boring 22 RD-coördinaten: 217999/564432



Boring 23 RD-coördinaten: 218025/564432

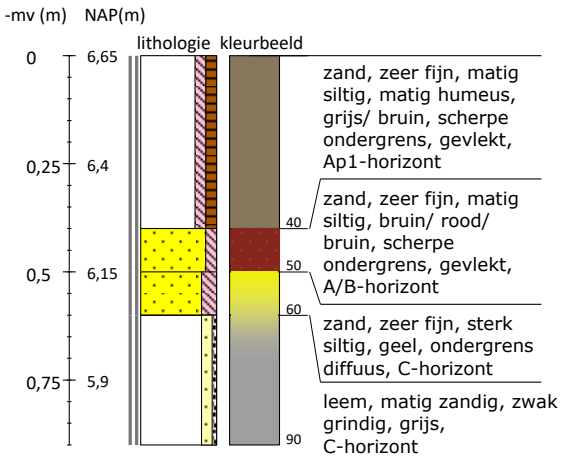


Boring 24 RD-coördinaten: 217960/564406

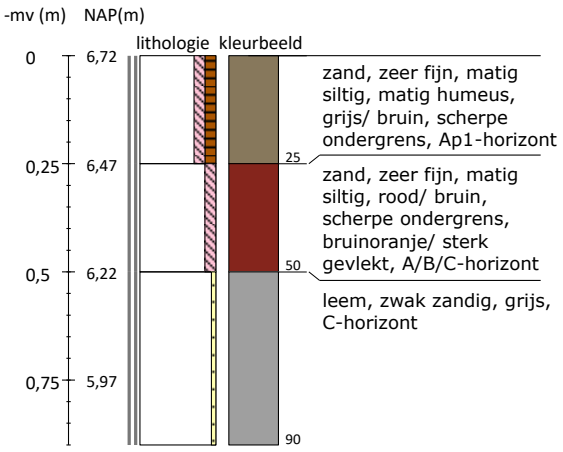


Projectnummer *20266011*	Blad 6 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

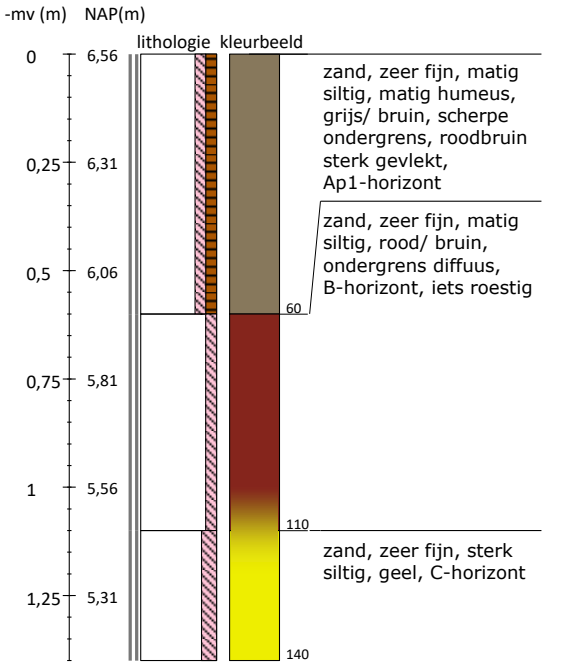
Boring 25 RD-coördinaten: 217986/564406



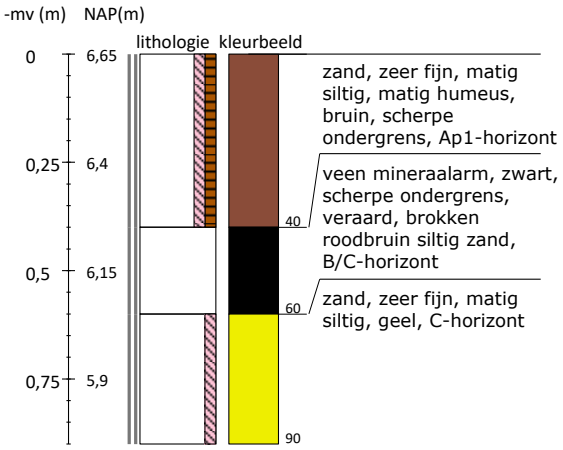
Boring 26 RD-coördinaten: 218012/564406



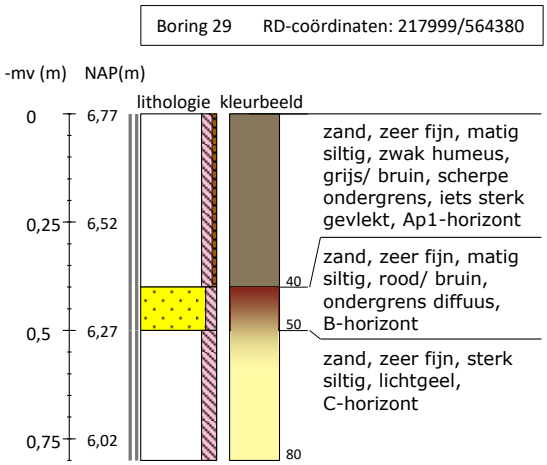
Boring 27 RD-coördinaten: 217947/564380

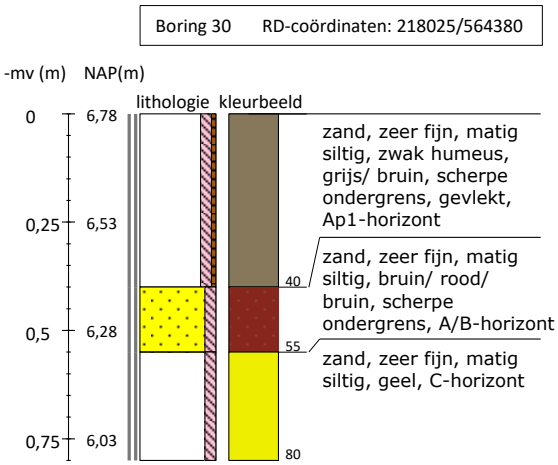


Boring 28 RD-coördinaten: 217973/564380



Projectnummer *20266011*	Blad 7 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	





Projectnummer *20266011*	Blad 8 van	Locatie adres *Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*	Hamaland Advies Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening
Plangebied *Haulerwijk*			
Opdrachgever *Buitenplans Projectontwikkeling*		Gemeente *Ooststellingwerf*	
Uitvoerder *Hamaland Advies*		Land *Nederland*	

Projectnummer	Blad	Locatie adres
20266011	9 van	*Haulerveld en Kerkstraat 18 te Haulerwijk*
Plangebied		
Haulerwijk		
Opdrachgever		Gemeente
Buitenplans Projectontwikkeling		*Ooststellingwerf*
Uitvoerder		Land
Hamaland Advies		*Nederland*

Hamaland Advies
Adviezen op het gebied van Archeologie Milieu & Ruimtelijke Ordening